

Sprawozdanie z działalności FWPN za rok

2014

PL

FUNDACJA WSPÓŁPRACY
POLSKO-NIEMIECKIEJ
STIFTUNG
FÜR DEUTSCH-POLNISCHE
ZUSAMMENARBEIT

Spis treści

Wstęp 4

O Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej (FWPN) 6

Media, opinia publiczna 10

VII Polsko-Niemieckie Dni Mediów

i XVII Polsko-Niemiecka Nagroda Dziennikarska im. Tadeusza Mazowieckiego 12

Stypendia dziennikarskie FWPN 22

„Młoda redakcja” stron internetowych FWPN 23

Magazyn polsko-niemiecki „Dialog” 24

Biuletyn Niemiecki 28

Reporter w czasie konfliktu. Wręczenie nagrody „Reporterzy dla Reporterów” 29

FWPN i „Kultura Liberalna” o Ukrainie i Rosji 31

Dodatek do magazynu „Mówią Wieki” o uczelniach niemieckich 32

„Życie po Auschwitz” – dodatek do „Tygodnika Powszechnego” 33

Podróż studyjna dla niemieckich dziennikarzy 34

„Stereoscope Ukraine”. Ukraina z perspektywy międzynarodowych mediów 35

Edukacja 38

Stypendia GFPS 40

Wolne Lektury – polsko-niemiecka biblioteczka literatury 43

Praktyki studenckie FWPN 44

Pokaz filmu „Żegnaj, DDR” i spotkanie ze świadkami historii 45

Film „Moja rodzina i szpieg” 47

Nauka 48

Centrum Studiów Polonoznawczych im. Aleksandra Brücknera 50

Trzecia konferencja: „Niemieckie badania polonoznawcze” 52

Poznańska Biblioteka Niemiecka 53

Konferencja: „Stulecie wojen światowych.

(Re)interpretacje historii w roku jubileuszowym 2014?” 55

Stypendium na opracowanie archiwum prof. Krzysztofa Skubiszewskiego 56

Kultura 58

- Wystawa „Powstanie Warszawskie 1944” w Berlinie 60
- Film „Miasto 44” 62
- Konferencja „Żydzi w powstaniu warszawskim” 63
- Stypendium im. Albrechta Lemppa 64
- „Kroki/Schritte” – niemieckojęzyczna literatura współczesna w Polsce 66
- „TRANZYT. Kilometr 2014”. Literatura z Polski, Białorusi i Ukrainy na Międzynarodowych Targach Książki w Lipsku 68
- Forum Dialogu Kultur. Stypendia twórcze FWPN i Willi Decjusza w Krakowie 69
- Serwis internetowy „Polacy z wyboru” 72
- Prezentacja działalności FWPN w ambasadzie Niemiec 74
- Prezentacja książki Marty Kijowskiej „Kurier pamięci. Życie Jana Karskiego” w Berlinie 76

Spółeczeństwo, gospodarka, środowisko 78

- XVII Forum Polsko-Niemieckie 80
- „Koło dyskusyjne Polska” Niemieckiego Towarzystwa Polityki Zagranicznej i FWPN 84
- Seminarium FWPN i Forum Darczyńców: „Co się liczy i czy można to obliczyć?” 86
- Seminarium „Preserving European Choice: What next for the EU Eastern Neighbourhood” 91
- „Jak rozmawiać z Rosją?” – seminarium eksperckie 92
- Debata „Niemiecka polityka wschodnia – obawy, interpretacje, fakty” 93
- Debata „Europejska polityka wschodnia rok po Majdanie” 94
- Seminarium „Rekomendacje dla europejskiej polityki wschodniej” 95
- „Odważyć się na więcej Europy? Francja, Niemcy, Polska: wspólne interesy i różne strategie” – konferencja 96
- Wspólna dekada. Polska i Niemcy 10 lat w Unii Europejskiej 98
- Spotkania dyskusyjne FWPN wokół książek 100
- Sprawozdanie finansowe z działalności FWPN za 2014 rok 104
- Rada FWPN, Zarząd FWPN 114
- Zespół pracowników Biura FWPN 116
- Centrum Konferencyjne Zielna 118

Wstęp

Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej inicjuje i wspiera przedsięwzięcia przyczyniające się do pogłębienia polsko-niemieckiego porozumienia. Czynimy to poprzez udzielanie dotacji projektom zewnętrznym oraz w formie projektów własnych lub przeprowadzanych wspólnie z naszymi partnerami. Co roku wzbogacamy naszą działalność o nowe elementy.

W 2014 roku po raz pierwszy Fundacja włączyła się w organizację Forum Polsko-Niemieckiego i w wypracowanie jego zmodyfikowanej formuły otwartej na nowe środowiska i organizacje. Kontynuowaliśmy cykl debat „Rozmowy o przyszłości Europy”, w którym dominowała tematyka związana z rozszerzeniem Unii Europejskiej na Wschód

i z konfliktem rosyjsko-ukraińskim. Zarówno poprzez zamknięte spotkania ekspertów, jak i konferencje otwarte dla publiczności włączyliśmy się w proces szukania rozwiązań konfliktu na wschodzie Ukrainy po aneksji Krymu przez Rosję, co oznaczało złamanie prawa międzynarodowego i podważenie powojennego ładu pokojowego w Europie. Ważne przy tym jest wzmacnianie procesów demokratycznych u wschodniego sąsiada Unii Europejskiej i przekazywanie dobrych praktyk oraz doświadczeń w tej dziedzinie zarówno polskich, jak i niemieckich. FWPN zaangażowała się w projekty na rzecz niezależności dziennikarskiej na Białorusi i na Ukrainie, jak „Reporter w czasie konfliktu” w Warszawie czy „Stereoscope Ukraina” w Kijowie. Również jednym z tematów

zorganizowanych po raz siódmy Polsko-Niemieckich Dni Mediów było relacjonowanie przez dziennikarzy z obu krajów konfliktu na Ukrainie. W 2014 roku zapoczątkowaliśmy cykl debat FWPN wokół nowości wydawniczych podejmujących tematy ważne dla relacji polsko-niemieckich.

2014 rok obfitował w historyczne rocznice ważne dla stosunków polsko-niemieckich. Należy do nich 70. rocznica wybuchu powstania warszawskiego. FWPN wsparła produkcję pierwszego po 1989 roku filmu fabularnego o powstaniu „Miasto 44” i prezentację po raz pierwszy w Berlinie wystawy o powstaniu warszawskim w tamtejszym muzeum Topografia Terroru. W otwarciu tej ważnej wystawy wzięli udział prezydenci obu państw. Uczestniczyliśmy także w podsumowaniu wspólnej dekady członkostwa Polski i Niemiec w Unii Europejskiej na podstawie badań i analiz Center of Applied Policy Research z Monachium i Instytutu Spraw Publicznych z Warszawy.

Działalność Fundacji spotkała się w 2014 roku z uznaniem obu rządów. We wrześniu przedstawiciele Rady i Zarządu FWPN zostali przyjęci przez

ministra spraw zagranicznych Franka-Waltera Steinmeiera. Zarząd FWPN spotkał się również z ministrem spraw zagranicznych Grzegorzem Schetyną. Obaj ministrowie wzięli udział w XVII Forum Polsko-Niemieckim. Współprzewodniczący Zarządu i dyrektorzy FWPN byli także gośćmi Dietmara Woidke, premiera Brandenburgii, pełnomocnika rządu RFN ds. polsko-niemieckiej współpracy międzyspołecznej i przygranicznej.

W naszym dorocznym sprawozdaniu, po raz czwarty publikowanym w formie internetowej, prezentujemy Państwu bliżej wybrane projekty własne i kooperative. Pełna lista dofinansowanych w 2014 roku przez FWPN projektów zewnętrznych, w tym także lista dofinansowanych publikacji, które ukazały się w 2014 roku, została zamieszczona oddzielnie na naszej stronie internetowej www.fwpn.org.pl

Zapraszamy do lektury

prof. dr hab. Krzysztof Miszczak,
dyrektor, członek Zarządu FWPN

Cornelius Ochmann,
dyrektor, członek Zarządu FWPN

O Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej (FWPN)

FUNDACJA WSPÓŁPRACY
POLSKO-NIEMIECKIEJ
STIFTUNG
FÜR DEUTSCH-POLNISCHE
ZUSAMMENARBEIT

Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej wspiera dobre relacje między Polakami i Niemcami. Od 1991 roku dofinansowała ponad 15 tysięcy wspólnych projektów i współtworzyła tym samym fundamenty porozumienia polsko-niemieckiego.

Misja i cele FWPN

Głównym zadaniem Fundacji jest wspieranie wartościowych polsko-niemieckich inicjatyw.

FWPN wspomaga w szczególności: partnerstwa między instytucjami,

projekty o charakterze edukacyjnym poszerzające wiedzę o Polsce i Niemczech oraz promujące języki polski i niemiecki, współpracę naukową, a także projekty kulturalne.

Fundacja jest również inicjatorem i realizatorem projektów, m.in.: podróży studyjnych, programów stypendialnych, publikacji, debat. Zarówno poprzez dotacje, jak i projekty przez nią inicjowane FWPN pragnie inspirująco oddziaływać na relacje polsko-niemieckie.

Projekty, w które angażuje się Fundacja:

- 1) podnoszą jakość tych relacji,
- 2) wypełniają istniejące deficyty,
- 3) zapewniają symetrię stosunków polsko-niemieckich,
- 4) otwierają Polaków i Niemców na wyzwania europejskie w kontekście naszych wspólnych doświadczeń.

Wnioski o dofinansowanie przyjmujemy online poprzez stronę internetową <http://fwpn.org.pl/wnioski/co-wspieramy->

Adresy FWPN

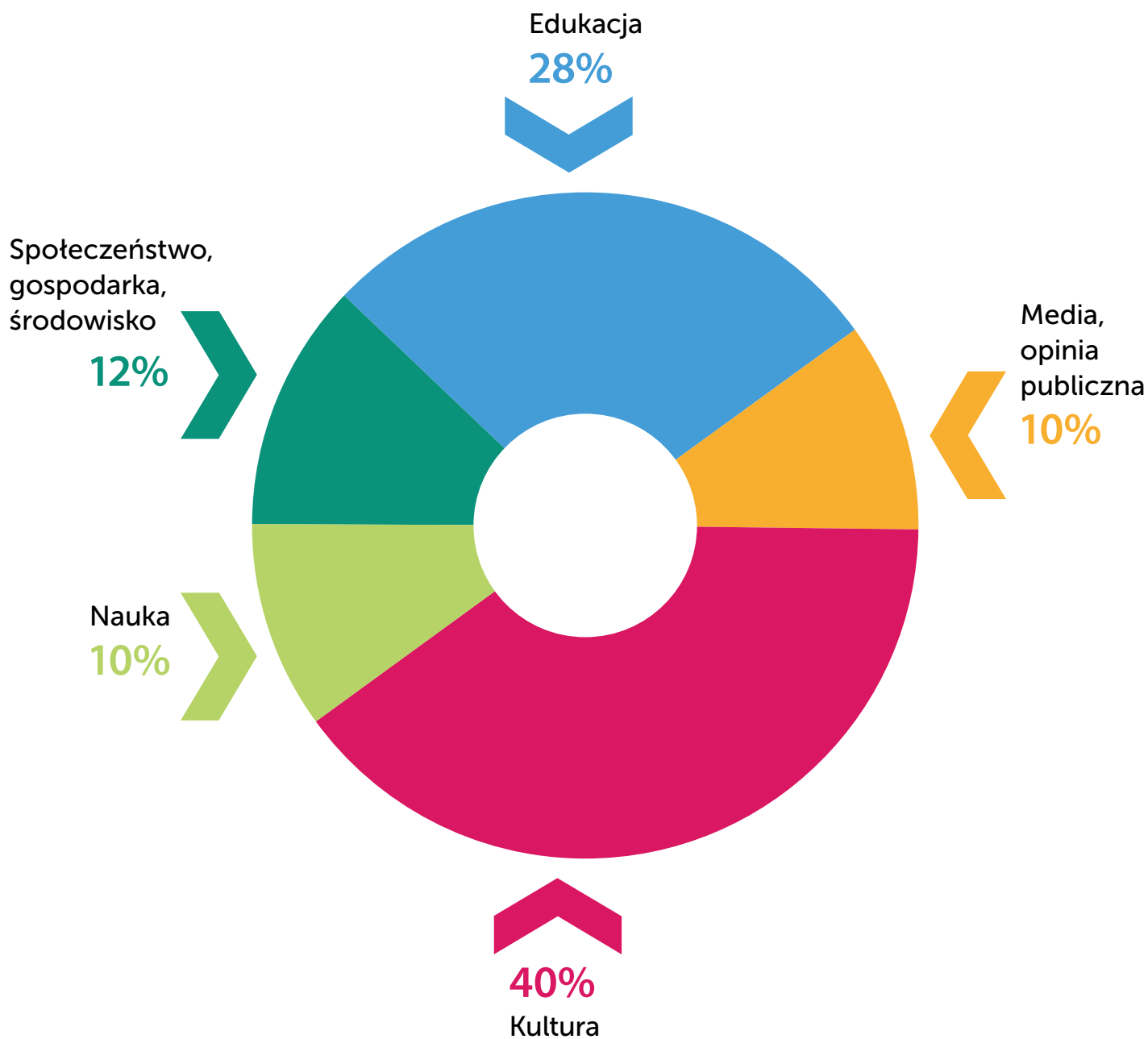
Główna siedziba FWPN
mieści się w **Warszawie**.

FWPN
ul. Zielna 37
00-108 Warszawa
Tel.: +48 22 338 62 00
Fax: +48 22 338 62 01
e-mail: fwpn@fwpn.org.pl

Biuro w Berlinie:
SdpZ Büro Berlin
Schumannstrasse 2
10117 Berlin
Tel.: +49 30 240 47 85 0
Fax: +49 30 240 47 85 19
e-mail: sdpz@sdpz.org

fwpn.org.pl
sdpz.org

Przyznane dotacje FWPŃ w 2014 roku w podziale na obszary tematyczne:

Priorytety	Liczba dotacji	Suma dotacji w zł
1. Media, opinia publiczna	21	1 173 686
2. Edukacja	115	3 140 115
3. Nauka	43	1 154 385
4. Kultura	162	4 523 874
5. Społeczeństwo, gospodarka, środowisko	60	1 393 713
Razem	401	11 385 773
w tym projekty własne	25	1 001 702

Media, opinia publiczna

VII Polsko-Niemieckie Dni Mediów
i XVII Polsko-Niemiecka Nagroda Dziennikarska
im. Tadeusza Mazowieckiego 12

Stypendia dziennikarskie FWPN 22

Młoda Redakcja stron internetowych FWPN 23

Magazyn polsko-niemiecki „Dialog” 24

Biuletyn Niemiecki 28

Reporter w czasie konfliktu.
Wręczenie nagrody „Reporterzy dla Reporterów” 29

FWPN i „Kultura Liberalna” o Ukrainie i Rosji 31

Dodatek do magazynu „Mówią Wieki” o uczelniach niemieckich 32

„Życie po Auschwitz” – dodatek do „Tygodnika Powszechnego” 33

Podróż studyjna dla niemieckich dziennikarzy 34

„Stereoscope Ukraine”. Ukraina z perspektywy międzynarodowych mediów 35

M

VII Polsko-Niemieckie Dni Mediów i XVII Polsko-Niemiecka Nagroda Dziennikarska im. Tadeusza Mazowieckiego

VII Polsko-Niemieckie Dni Mediów odbyły się w stolicy Brandenburgii – Poczdamie – pod hasłem „Europa przed wyborami. Jaki wybór ma Europa? Współpraca Polski i Niemiec w Europie 2014 – wyzwania i perspektywy” w dniach 8-9 maja 2014 roku. Do programu konferencji oprócz warsztatów organizatorzy po raz pierwszy wpro-

wadzili debatę interaktywną fishbowl, do udziału w której poza redaktorami naczelnymi polskich i niemieckich mediów zaproszono również zgromadzoną publiczność, a także small talk z (niektórymi) dziennikarzami nominowanymi do Polsko-Niemieckiej Nagrody Dziennikarskiej. Debatę pt. „Europa przed wyborami. Jaki wybór ma Europa?” poprowadził Wulf Schmiese, ZDF, a udział w niej wzięli: Markus Meckel, współprzewodniczący Rady Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej, Rolf Nickel, ambasador Republiki Federalnej Niemiec w Polsce, Andrzej Godlewski, zastępca dyrektora Programu 1 Telewizji Polskiej SA, Peter Lange, redaktor naczelny Deutschlandradio Kultur, oraz Marzena Guz-Vetter z przedstawicielstwa Komisji Europejskiej w Berlinie, Adam Krzemiński, „Polityka”, Josef Janning,

Od lewej:
Cornelius Ochmann,
Joachim Rogall,
Rolf Nickel, Władysław
Bartoszewski, Yann
Jakobs, Andrzej
Szynka, Thomas
Braune

Debata „Europa
przed wyborami.
Jaki wybór ma
Europa?”

Po debacie, od lewej:
Wulf Schmiese, Karl
Matthias Klause,
Christoph von Marschall,
Gerhard Gnauck

Iwona Stróżyńska

Roland Jahn

Łukasz Kamiński

Senior Policy Fellow w European Council on Foreign Relations (ECFR) w Berlinie, Christoph von Marschall, korespondent dyplomatyczny i były korespondent „Der Tagesspiegel” w Waszyngtonie, Iwona Stróżyńska, wicedyrektor Biura, Stowarzyszenie Gmin Polskich Euroregionu „Pomerania”.

Natomiast small talk pt. „Europa realna i wymarzona” poprowadził Thomas Kycia, Rundfunk Berlin-Brandenburg. W dyskusji wzięli udział niektórzy dziennikarze nominowani do tegorocznej Nagrody im. Tadeusza Mazowieckiego: Rosalia Romaniec, Till Schwarze, Bartosz T. Wieliński oraz Margarete Wohlan. Za-

pis dźwiękowy dyskusji można znaleźć na stronie:

www.fwpn.org.pl/mediateka/audio

Podczas drugiego dnia konferencji odbyło się pięć równoległych warsztatów. Warsztat na temat 25-lecia od upadku żelaznej kurtyny poprowadziła Rosalia Romaniec. Wzięli w nim udział Roland Jahn, pełnomocnik federalny do spraw materiałów Państwowej Służby Bezpieczeństwa NRD, Łukasz Kamiński, prezes Instytutu Pamięci Narodowej IPN, freelancer Jarosław Jakimczyk oraz Uwe Müller, „Die Welt”. Podczas warsztatu uczestnicy skupili się na temacie lustracji

Small talk. Od lewej:
Helga Hirsch, Bartosz T. Wieliński,
Margarete Wohlan, Thomas
Kycia, Rosalia Romaniec,
Till Schwarze

Warsztat „Widziane
z zewnątrz:
Radykalizm prawicowy
w Niemczech i Polsce”

po obu stronach Odry. Podkreślali, że temat ten nie należy jeszcze do przeszłości, kilkakrotnie padła jednak uwaga, że polski system lustracyjny jest jednym z najlepszych w Europie. Dla niemieckiego systemu lustracyjnego najważniejszym zadaniem jest usprawnić dostęp

do informacji tak, aby dziennikarze, naukowcy i obywatele nie byli skazani na pomoc urzędnika, ale mogli przeprowadzać kwerendy w domu z własnego komputera – zaznaczył Jahn. Warsztat drugi pt. „Widziane z zewnątrz: Radykalizm prawicowy w Niemczech i Polsce”

Debata „Media regionalne – przygraniczne czy transgraniczne?”

poprowadzili Michał Kokot, „Gazeta Wyborcza”, oraz Uwe Walter, MDR. Uczestnicy zgodzili się, że w dużej mierze uprzedzenia na tle narodowościowym są żywe w rejonach przygranicznych. Dochodzi tam na przykład do kradzieży maszyn rolniczych czy samochodów, a sprawcami często są Polacy. Jednocześnie trudno jest relacjonować te problemy w mediach z powodu politycznej po-

prawności. Statystyki policyjne często nie uwzględniają narodowości sprawcy, a niemieccy dziennikarze również stronią od wspomnień o niej, żeby uniknąć oskarżeń o ksenofobię. Warsztat trzeci: „Media regionalne – przygraniczne czy transgraniczne?”, prowadzili Tadeusz Krupa, Radio Zachód, oraz Dietrich Schröder, „Märkische Oderzeitung”. Podczas warsztatu uczestnicy uznali,

Piotr Jendroszczyk
(„Rzeczpospolita”)

że media regionalne często przegrywają w konkurencji z portalami internetowymi, gdzie informacje są aktualizowane szybko, podczas gdy stacje radiowe dysponują ograniczonym czasem antenowym. Z zainteresowaniem przyjęto propozycję publikowania przez redakcje po obu stronach granicy informacji w obu językach. Warsztat czwarty: „Obraz Polski i Niemiec w Unii Europejskiej, poprowadzili Piotr Jendroszczyk, „Rzeczpospolita”, i Jan Puhl, „Der Spiegel”. Jednym z głównych wątków poruszanych przez uczestników był wizerunek obu krajów w mediach krajowych i regionalnych. Piotr Jendroszczyk zauważył, że od 2004 roku znacząco wzrosło zainteresowanie Polakami wśród Niemców. Punkt zwrotny stanowiło wejście Polski do UE. Mimo to w mediach w tamtym czasie nadal funkcjonował stereotyp Polski jako

Jan Puhl („Der Spiegel”)

kraju zacofanego, a negatywne pojęcie „polnische Wirtschaft” (polska gospodarka) było wciąż aktualne. W warsztacie nt. relacji medialnych z Ukrainy w polskiej i niemieckiej prasie udział wzięli: Juri Durkot, freelancer, Lwów, Ukraina, Maria Przełomiec, TVP „Studio Wschód”, Gerhard Gnauck, „Die Welt”, oraz Bartosz T. Wieliński, „Gazeta Wyborcza”. Dziennikarze i eksperci z obu państw debatowali na temat sposobu przedstawiania rewolucji na Ukrainie w mediach. Maria Przełomiec zwróciła uwagę na zdecydowaną postawę mediów w stosunku do polityki Putina, które wskazują także na >

Warsztat o relacjach medialnych z Ukrainy

Juri Durkot

Christoph von Marschall, Gerhard Gnauck

konieczność powstrzymania jego działań i wprowadzenia kolejnych sankcji. Relacje młodej redakcji FWPN z Dni Mediów 2014 dostępne są na stronie: www.dnimediiow.org/c269,relacje.html

W VII edycji Polsko-Niemieckich Dni Mediów udział wzięło 220 dziennikarzy, polityków i ekspertów z Polski i Niemiec. Wydarzeniu towarzyszyła wystawa zdjęć

Wystawa Jakuba Szymczaka

z rewolucji na Ukrainie autorstwa Jakuba Szymczaka, fotografa „Gościa Niedzielnego”.

Gala Polsko-Niemieckiej Nagrody Dziennikarskiej im. Tadeusza Mazowieckiego 2014 odbyła się w nowym Landtagu Brandenburgii. Podczas gali po raz pierwszy wręczono nagrodę w kategorii Dziennikarstwo na Pograniczu przyznaną przez Kraj Związkowy Brandenburgia za materiał przygotowany przez dziennikarzy z sześciu regionów partnerskich, który w wyjątkowy sposób dokumentuje integrację, przemiany i nowe problemy codzienności na pograniczu.

Laureatami XVII Polsko-Niemieckiej Nagrody Dziennikarskiej zostali: Karolina Golimowska i Daniel Tkatch za artykuł „Teraz jestem Niemcem”, „The Germans” (kategoria Prasa), Mariusz Borsiak z Polskiego Radia Olsztyn za pracę „Düsseldorf – Warszawa: trochę ponad godzinę” (kategoria Radio), Rosalia Romaniec za pracę „Meine Familie und der Spion – eine Geschichte aus dem Kalten Krieg”, WDR-Dokumentation (kategoria Telewizja) oraz Anne Holzschuh, André Kartschall, Olaf Sundermeyer i Sabine Tzitschke za pracę „Hart an der Grenze” wyemitowaną w redakcji telewizyjnej rbb (kategoria Dziennikarstwo na Po-

Laureaci XVII
Polsko-Niemieckiej
Nagrody Dziennikarskiej
w kategorii Prasa:
Daniel Tkatch
i Karolina Golimowska

Laureat XVII
Polsko-Niemieckiej
Nagrody Dziennikarskiej
w kategorii Radio
Mariusz Borsiak

graniczu). Nagrodę za całokształt pracy finansowaną przez Kraj Związkowy Brandenburgia otrzymał Dietrich Schröder, redaktor „Märkische Oderzeitung”. Polsko-Niemiecka Nagroda Dziennikarska od grudnia 2013 roku nosi imię

Tadeusza Mazowieckiego jako wyraz uznania dla działalności dziennikarskiej tego wybitnego działacza na rzecz praw obywatelskich i pierwszego demokratycznego premiera Polski po roku 1989.

Koordinacja: Magdalena Przedmojska

Laureatka XVII Polsko-Niemieckiej Nagrody Dziennikarskiej w kategorii Telewizja Rosalia Romaniec i dr Dietmar Woidke

Dietrich Schröder, laureat nagrody Kraju Związkowego Brandenburgia za całokształt pracy dziennikarskiej

XVII edycji Polsko-Niemieckich Dni Mediów towarzyszyła specjalna ulotka do magazynu „Die Zeit”, w której zaprezentowano nagrodzone prace.

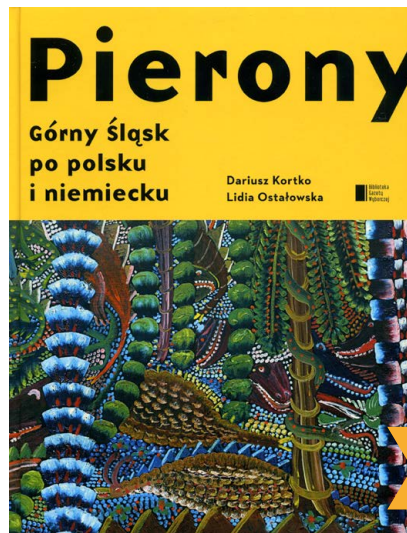
Stypendia dziennikarskie FWPN

Stypendia dziennikarskie FWPN to program realizowany w formie konkursu. Jego celem jest wsparcie dziennikarzy, których praca przyczynia się do podnoszenia jakości relacji polsko-niemieckich, a także otwiera Polaków i Niemców na nowe wyzwania europejskie.

Program stypendialny jest adresowany do polskich i niemieckich dziennikarzy, fotoreporterów, publicystów oraz reporterów z udokumentowanym dorobkiem zawodowym.

Program umożliwia dziennikarzom otrzymanie dofinansowania w wysokości do 3 tysięcy euro na pokrycie kosztów kwerendy do artykułu lub reportażu (prasowego, radiowego, telewizyjnego), fotoreportażu bądź publikacji internetowej, a także książki. Kwota stypendiów przyznanych w pierwszej edycji konkursu w 2014 roku to 19 553,00 euro.

Do konkursu spłynęły 54 zgłoszenia z Polski i Niemiec. Jury obradowało w składzie: Bartosz Wieliński (dziennikarz, „Gazeta Wyborcza”), Krzysztof Miszcza (dyrektor – członek Zarządu FWPN), Cornelius Ochmann (dyrektor – członek Zarządu FWPN), Joanna Czudec (FWPN).

Dziennikarze „Gazety Wyborczej” Dariusz Kortko i Lidia Ostałowska w ramach stypendium FWPN w 2013 roku zebrali materiały do antologii reportaży o Górnym Śląsku od 1865 do 1989 roku. Antologia pt. „Pierony. Górný Śląsk po polsku i niemiecku” ukazała się w formie książkowej w 2014 roku w serii wydawniczej Biblioteka Gazety Wyborczej.

Laureatami konkursu zostało 10 dziennikarzy:
Renata Borowczak („Der glücklichste Tag”, RBB Kultur),
Barbara Cöllen („Hilfe der DDR-Bürger für Polen”, książka),
Alexander Hertel („Warschauer Botschaftsflüchtlinge 1989”, DRadio Wissen),
Agnieszka Hreczuk („Russlanddeutsche”, „Tagesspiegel”),
Benno Koch („Fluss/Radwege in Polen”, internet),
Katarzyna Kwiatkowska-Moskalewicz („Ukraina: od Majdanu do euromajdanu”, książka),
Jan Ludwig („Der kurze Weg nach Westen”, FAZ),
Wojciech Orliński („Reportaż biograficzny o Stanisławie Lemie”, książka),
Alexandra Rojkov („Resocjalizacja w zakładzie karnym w Lublinie”, „Die Zeit”),
Magdalena Skawińska („Balonik”, Polskie Radio).

Koordynacja: Joanna Czudec

„Młoda redakcja” stron internetowych FWPN

Na jesieni 2014 roku wybrany został skład trzeciej edycji programu „Młoda redakcja”. Skierowany jest on do studentów dziennikarstwa i kierunków pokrewnych, jak: komunikacja społeczna, PR, nowe media itp. Uczestnicy programu odwiedzają projekty wspierane i inicjowane przez FWPN i tworzą o nich relacje, które są publikowane na stronie internetowej Fundacji. W tegorocznym programie udział wzięły: Agnieszka Bąder (Lublin), Małgorzata Całka (Gdańsk), Maja Dębska (Łódź), Patrycja Jelińska (Warszawa), Katarzyna Karpińska (Łódź), Sylwia Ławrynowicz (Warszawa), Beata Olejarka (Rzeszów), Yaryna Onishechko (Rzeszów), Aleksandra Parusel (Opole), Kaja Puto (Kraków), Martyna Witkowska (Wrocław) oraz Klaudia Wojtkowiak (Poznań).

Podczas programu uczestniczki wzięły udział w warsztatach dotyczących relacjonowania, które prowadziła Magdalena Kicińska. O tym, jak przeprowadzić wywiad, opowiedział Witold Szablowski („Gazeta Wyborcza”), następnie młode

redaktorki odwiedziły redakcję „Gazety Wyborczej” oraz dział prasowy ambasady Niemiec w Warszawie, spotkały się także z dziennikarzami i przedstawicielami instytucji partnerskich FWPN.

Na 2015 rok planowany jest trzeci warsztat „Młodej redakcji” we współpracy z Fundacją Nowy Staw, podczas którego redaktorki wraz z zaproszonymi studentami z Ukrainy nauczą się foto-, wideo- i audiorelacji z wydarzeń. Całość programu podsumowana zostanie podczas wizyty studyjnej w Berlinie i Babelsbergu w lecie 2015 roku.

Relacje redaktorek z wydarzeń współfinansowanych przez Fundację znajdują się na stronie: www.fwpn.org.pl/mloda-redakcja/mloda-redakcja-2015/

Koordynacja: Magdalena Przedmojska

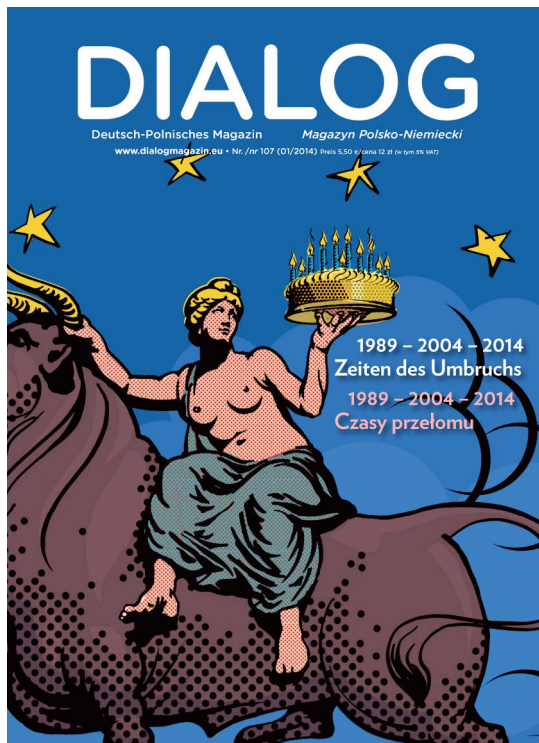

Magazyn polsko-niemiecki „Dialog”

Od 1994 roku FWPN dofinansowuje magazyn polsko-niemiecki „Dialog” wydawany przez Federalny Związek Towarzystw Niemiecko-Polskich z siedzibą w Berlinie. Czasopismo „Dialog” zostało powołane do życia już w 1987 roku. Od lat „Dialog” reprezentuje wysoki poziom edytorski, translatorski i merytoryczny. Jest już właściwie stałą platformą polsko-niemieckiego porozumienia, na której spotykają się od lat Polacy i Niemcy, zarówno przedstawiciele szeroko pojętych elit politycznych i kulturalnych, jak i członkowie różnych stowarzyszeń oraz pomysłodawcy oddolnych inicjatyw tworzący na co dzień sieć polsko-niemieckich partnerstw. Od 1996 roku ukazuje się on po polsku i po niemiecku w Berlinie i w Gdańsku w nakładzie

7 tysięcy egzemplarzy. „Dialog” dostarcza informacji i analiz na temat kluczowych zagadnień w stosunkach polsko-niemieckich oraz integracji europejskiej. Na łamach pisma ukazują się artykuły czołowych publicystów z obu krajów oraz wywiady ze znanymi politykami i ludźmi kultury. Redaktorem naczelnym magazynu jest Basil Kerski, natomiast redakcją w Gdańsku kieruje historyk Wojciech Duda. Większość nakładu czasopisma sprzedawana jest w prenumeracie, można je także nabyć w Polsce w sieci salonów księgarsko-prasowych Empik, a w Niemczech w wybranych punktach sprzedaży prasy w dużych miastach. W 2014 roku ukazały się cztery numery czasopisma.

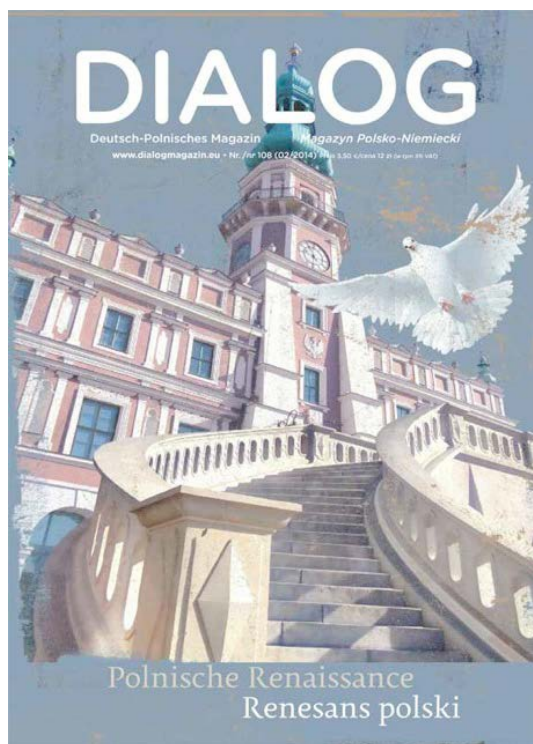

Nr 107 – 1989 – 2004 – 2014

Czasy przełomu

Szczególną uwagę redakcji skupiały dwie historyczne daty: pokojowe rewolucje 1989 roku w Polsce i NRD oraz rozszerzenie Unii Europejskiej na Wschód. W numerze 107. o czasach przełomu napisali Janusz M. Majcherek (o pierwszej dekadzie Polski w UE), Edmund Wnuk-Lipiński (o przyczynach i skutkach politycznej transformacji Polski), Dariusz Filar (o bilansie transformacji polskiej gospodarki). Natomiast Basil Kerski zwrócił uwagę na znaczenie dat 1989, 2004 i 2014 dla Niemiec i Polski w kontekście europejskim, a historyk August Winkler w wywiadzie udzielonym Adamowi Krzemińskiemu mówił o zachodniej wspólnotce wartości. Czasopismo nie mogło pozostać obojętne wobec wydarzeń na Ukrainie.

Zastanawiano się, jak wobec nich powinni zachować się Polacy i Niemcy. Uznano, że należy mieć przed oczami ważne doświadczenia przełomowego roku 1989 w Europie. „Solidarność narodów jest warunkiem trwania wolności” – to było motto redakcyjnej dyskusji z udziałem m.in. Mykoły Riabczuka, Oksany Zabuzko i Joachima Trenknera.

Nr 108 – Renesans polski

Przewodni temat numeru 108. to polski renesans, czyli okres rozkwitu kultury w XVI wieku, w którym w Polsce pojawiły się silne związki z zachodnioeuropej-

skim humanizmem. Kulturowa symbioza wyrażała się wówczas nie tylko w języku, edukacji, myśli politycznej i architekturze, ale także w życiu codziennym, zwłaszcza w polskiej kuchni. Za sprawą królowej Bony, włoskiej małżonki króla Zygmunta Starego, w XVI wieku wprost z południa Europy na polskie stoły trafił makaron i nowe gatunki warzyw, w tym pomidory, kalafior, brokuły, sałata i szpinak. Włosi zmienili jednak nie tylko kuchnię Europy Środkowo-Wschodniej, lecz przede wszystkim architekturę Krakowa, Warszawy, Poznania i Lwowa. Powstały okazałe pałace, jak w Baranowie Sandomierskim czy Krasieczynie, modelowe miasta renesansowe, jak Zamość, Sandomierz czy Kazimierz Dolny. Napisali na ten temat Hans-Jürgen Bömelburg, Ewa Jałochowska i Piotr Kondraciuk.

Nr 109 – Kryminały. O dobrym i złym

W numerze 109. wiele miejsca poświęcono współczesnej powieści kryminalnej. Tobias Gohlis, założyciel renomowanej listy bestsellerów Krimi-ZEIT-Bestenliste, opisał pozycję kryminału w niemieckim krajobrazie kulturowym, a Robert Ostaszewski, redaktor naczelny Portalu Kryminalnego, usystematyzował boom kryminalny w najnowszej prozie polskiej. Rok 2014 był dotychczas dla Niemców i Polaków rokiem wielkich pozytywnych emocji. Niemieccy fani piłki nożnej mogli się cieszyć z sukcesów swojej reprezentacji w mistrzostwach świata w piłce nożnej – kulturę gry niemieckiej jede-

nastki podziwiali fani na całym świecie. Kilka tygodni później polscy fani futbolu przeżyli długo wyczekiwane zwycięstwo polskiej reprezentacji nad drużyną niemiecką. W sferze polityki pozytywne emocje w relacjach polsko-niemieckich wywołała nominacja Donalda Tuska na prezydenta Rady Europejskiej. Słusznie została ona zinterpretowana nie tylko jako osobisty sukces gdańskiego polityka, lecz również jako uznanie dla polskiej demokracji. Odejście Tuska do Brukseli wyznacza początek nowej ery w polskiej polityce. Żaden inny premier nie rządził po 1989 roku tak długo, nie wygrał tylu wyborów i nie nadał w takim stopniu kształtu polskiemu krajobrazowi politycznemu jak Donald Tusk. Napisali o tym Janusz A. Majcherek oraz Anna i Klaus Bachmannowie.

Lista czasopism i publikacji książkowych dofinansowanych przez FWPN i wydanych w 2014 roku znajduje się w osobnym pliku PDF na stronie www.fwpn.org.pl w zakładce „Publikacje, sprawozdania”.

Nr 110 – W co wierzymy?

Wyznawcy wiary w naukę i technologię, a także wszyscy wyznawcy różnych religii i „religii nowoczesnych” zaczęli od wspólnej przesłanki postulującej harmonię pomiędzy ograniczeniami rozumu i działaniem świata. Czy ktoś, kto na początku XXI wieku chciałby zrozumieć, w co wierzy, jakie wartości wyznaje, popełnia błąd? Zjawisku temu przyjrzeni się: Bernd Kauffmann, pastor Friedrich Schorlemmer, Tomasz Dostatni OP, Jan Decker, Gesine Schwan i Maria Janiszewska. Innymi ważnymi zagadnieniami poruszonymi w sposób szczególny w tym numerze były: NAGRODA DIALOGU 2014 dla prezydenta Lecha Wałęsy przyznawana przez Federalny Związek Towarzystw Niemiecko-Polskich (FZTNP), wręczona w czasie trwania kongresu Związku w Dreźnie przez Dietmara Nietana i prof. Ritę Süßmuth, oraz dyskusja ze Zbigniewem Janasem, Dietmarem Nietanem, Lutzem Rathenowem i Mykołą Riabczukim na temat: „Od pokojowych rewolucji 1989 roku do euromajdanu 2014”.

Koordinacja: Tomasz Markiewicz

Biuletyn Niemiecki

Biuletyn Niemiecki przygotowujący przez Centrum Stosunków Międzynarodowych i Fundację Współpracy Polsko-Niemieckiej ukazuje się nieprzerwanie od grudnia 2009 roku. Jest comiesięcznym pismem internetowym, w którym publikowane są analizy dotyczące bieżących wydarzeń politycznych, gospodarczych i społecznych w Niemczech. Tematem szczególnie często poruszonym na łamach Biuletynu jest międzynarodowa pozycja oraz polityka zagraniczna Niemiec, jak również relacje polsko-niemieckie. Obok analiz w Biuletynie publikowane jest kalendarium, które stanowi przegląd najważniejszych z niemieckiego punktu widzenia wydarzeń w ostatnim czasie, oraz statystyki, które odnoszą się do publikowanej w danym numerze analizy.

Dzięki poruszaniu szerokiej tematyki Biuletyn gromadzi różnorodnych czytelników. Stale rosnąca liczba czytelników, obecnie wynosząca ponad 3 tysiące osób, świadczy nie tylko o tym, że Biuletyn jest ciekawym i solidnym źródłem informacji, lecz również, że wypełnia lukę na polskim rynku wydawnictw

niemcoznawczych. Warto wspomnieć także, że poprzez publikowanie na łamach Biuletynu analiz sporządzonych przez najmłodszą generację Niemcoznawców promowany jest rozwój tej dyscypliny naukowej w Polsce. Grupą docelową Biuletynu pozostają przedstawiciele świata polityki, w tym polityki samorządowej, pracownicy nauki, dziennikarze oraz studenci.

Redaktorami Biuletynu Niemieckiego są Jędrzej T. Trojanowski (CSM) oraz Tomasz Markiewicz (FWPN). Opiekunem merytorycznym Biuletynu jest ambasador Janusz Reiter (CSM).

Zarówno aktualne, jak i archiwalne wydania Biuletynu Niemieckiego dostępne są na stronach internetowych Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej www.fwbn.org.pl/publikacje/biuletyn-niemiecki/ oraz Centrum Stosunków Międzynarodowych www.csm.org.pl

Koordynacja: Tomasz Markiewicz

Reporter w czasie konfliktu.

Wręczenie nagrody „Reporterzy dla Reporterów”

12 lipca 2014 roku odbył się w siedzibie „Gazety Wyborczej” panel organizowany przez Fundację Reporterów i FWPN pt. „Dziennikarzy potyczki z władzą. Reporter w czasie konfliktu”.

W spotkaniu uczestniczyli dziennikarze z Polski, Białorusi i Ukrainy:

Anna Babiniec (Ukraina, Hromadske TV), Dmytro Gnyp (Ukraina, Hromadske TV) – współautorzy projektu yanukowychleaks.org, Tatiana Sylina (Ukraina), Rusłan Gorbaczow (Białoruś), Paweł Reszka („Tygodnik Powszechny”), Roman Daszczyński („Gazeta Wyborcza”), Wojciech Cieśla („Newsweek”), Michał Majewski („Wprost”).

Uczestnicy panelu odpowiedzieli na pytania: „Czy są momenty w życiu państwa, gdy dziennikarz może zmienić się w działacza społecznego?”, „Czy dziennikarstwo śledcze na Wschodzie

może być zaczynem nowych mediów?”, Skąd wzięło się Hromadske TV, jaką rolę odgrywa dziś na Ukrainie?”, „Jak działa projekt yanukowychleaks.org, jak jest finansowany?”, „Czy dziennikarz może być obiektywny w czasie wojny, która dzieje się w jego kraju?”, „Czy można, czy należy na zimno relacjonować taki konflikt?”, „Jak zachowują się polscy dziennikarze – przyjaciele Ukrainy czy niezależni reporterzy?”, „Jak można zachować standardy dziennikarskie w warunkach białoruskich, permanentnego konfliktu niezależnych mediów z władzą?”.

Laureaci nagrody „Reporterzy dla Reporterów”:

Laureatami nagrody Fundacji Reporterów za najlepsze teksty śledcze w krajach Partnerstwa Wschodniego zostali:

Anna Babiniec i Dmytro Gnap – dziennikarze śledczy i współzałożyciele niezależnej telewizji Hromadske TV. Zaangażowani w tworzenie portalu www.yanukowychleaks.org. Zdobywcy pierwszej nagrody za serię wyśmienitych tekstów śledczych o oszustwach ludzi władzy przy budowie i wykorzystaniu terminali celnych na Ukrainie.

Tatiana Sylina – dziennikarka tygodnika „Dзеркаło Tyżnia”, specjalistka do spraw relacji między Ukrainą a UE. Nagrodzona za tekst publicystyczny o wadze umowy stowarzyszeniowej z UE.

Rusłan Harbachou – dziennikarz niezależnej białoruskiej Gazetaby.com. Doceniony za obiektywizm i profesjonalizm, który pokazał, kreśląc reporterską sylwetkę premiera Białorusi.

Organizatorzy: Fundacja Reporterów i FWPN

Patronat: „Gazeta Wyborcza”

Koordinacja ze strony FWPN:

Joanna Czudec

FWPN i „Kultura Liberalna” o Ukrainie i Rosji

Śniadanie prasowe „Po Soczi”. Od lewej: Łukasz Jasina, Cornelius Ochmann, Ludwika Włodek, Karolina Wigura

W 2014 roku FWPN przygotowała wraz z „Kulturą Liberalną” cykl materiałów o tematyce wschodniej. W ramach cyklu powstały teksty: „Proeuropejska Ukraina, eurosceptyczna Unia” (dostępny na stronie: www.kulturaliberalna.pl/tag/nr-281), „Między piekłem Putina a olimpiadą w Soczi” (www.kulturaliberalna.pl/tag/nr-268) i „Władimir Putin, władca pierścienia” (www.kulturaliberalna.pl/2014/04/01/wladimir-putin-wladca-pierscienia). 4 marca 2014 roku FWPN i „Kultura Liberalna” zorganizowały wspólnie polsko-niemieckie śniadanie

prasowe „Po Soczi” z udziałem Ludwiki Włodek („Gazeta Wyborcza”), Łukasza Jasiny oraz Karoliny Wigury (oboje „Kultura Liberalna”).

Organizowane za rekordowe pieniądze igrzyska Putina miały dowieść siły Rosji jako nowoczesnego kraju, który dba o własne interesy i prezentuje się jako skuteczny gracz na międzynarodowej scenie. Tymczasem odbyły się w cieniu Majdanu. Debatę prowadził dyrektor, członek Zarządu FWPN, Cornelius Ochmann.

Koordynacja: Magdalena Przedmojska

Dodatek do magazynu „Mówią Wieki” o uczelniach niemieckich

Od stycznia do czerwca 2014 roku w magazynie historycznym „Mówią Wieki” ukazywał się dodatek poświęcony historii niemieckich ośrodków uniwersyteckich (Heidelberg, Frankfurt nad Odrą – Viadrina, Moguncja, Drezno, Lipsk, Berlin) dofinansowany przez FWPN. Liczył on każdorazowo dwie strony i poświęcony był historii danego ośrodka akademickiego. Publikacje dostępne są na stronie:

www.mowiawieki.pl/index.php?page=-page&id=50

Towarzyszący cyklowi konkurs zapowiadany na stronach drukowanych czasopiśma przeprowadzony został na stronie internetowej. Składał się z sześciu pytań dotyczących miast – ośrodków opisywanych w cyklu. Prawidłowe odpowiedzi wzięły udział w losowaniu nagród książkowych i filmów DVD.

Koordinacja: Magdalena Przedmojska

„Życie po Auschwitz” – dodatek do „Tygodnika Powszechnego”

Dodatek „Życie po Auschwitz” do „Tygodnika Powszechnego” ukazał się 22 stycznia 2014 roku z okazji 69. rocznicy wyzwolenia obozu Auschwitz-Birkenau. Był on dystrybuowany w ogólnopolskim nakładzie „Tygodnika Powszechnego” oraz w jego e-wydaniach. Na stronach internetowych pisma oraz w siedzibach instytucji partnerskich dodatek dostępny był do 31 grudnia 2014 roku. Partnerami projektu byli: redakcja „Tygodnika Powszechnego”, FWPN i Fundacja Konrada Adenauera w Polsce. Dziewięciostronicowe wydanie redagował Michał Olszewski. W publikacji znalazły się m.in.: fragmenty książki „Café Auschwitz” Dirka Braunsa (której polskie wydanie zostało dofinansowane przez FWPN), relacje ocalałych z obozu, kalendarium oraz wywiad z Piotrem Cywińskim, dyrektorem Muzeum Auschwitz-Birkenau. Celem tej publikacji było upamiętnienie ważnej rocznicy

i dotarcie do jak najszerszego grona czytelników. Wydanie promowano na stronie internetowej tygodnika i poprzez spoty na kanale Religia.tv. Publikacji dodatku towarzyszyły spotkania z autorem „Café Auschwitz”.

Koordynacja: Magdalena Przedmojska

Podróż studyjna dla niemieckich dziennikarzy

Na przełomie września i października 2014 roku FWPN zorganizowała we współpracy z Ambasadą RP w Berlinie podróż studyjną dla dziennikarzy niemieckich zajmujących się publicystyką historyczną. Jej tematem było polskie spojrzenie na historię w obfitującym w rocznice ważnych wydarzeń historycznych 2014 roku.

Dziennikarze odwiedzili polskie placówki muzealne i miejsca refleksji nad przeszłością, takie jak: Muzeum Historii Żydów Polskich, Muzeum Powstania Warszawskiego, Ośrodek Karta i Dom Spotkań z Historią oraz Europejskie Centrum Solidarności w Gdańsku. Spotkali się z prezydentem Lechem Wałęsą i twórcami Muzeum II Wojny Światowej.

W podróży udział wzięli:

Richard Herzinger (WELT-Gruppe),

Peter Lange (Deutschlandradio),

Alexander Marguier („Cicero“),

Christoph von Marschall

(„Der Tagesspiegel“),

Norbert Meyer („Neue Osnabrücker Zeitung“).

Poniżej echa prasowe tej wizyty:

» www.tagesspiegel.de/politik/erinnerungskultur-polens-gedaechtnis-wird-europaeisch/10795660.html

» www.welt.de/politik/ausland/article133559405/Polen-traegt-sein-neues-Selbstbild-nach-Europa.html

Koordynacja: Joanna Czudec

„Stereoscope Ukraine“: Ukraina z perspektywy międzynarodowych mediów

Kijów nocą

Dziennikarze z Unii Europejskiej, Ukrainy i Rosji spotkali się w Kijowie na trzydniowej konferencji poświęconej roli mediów w konflikcie

(3-5 października 2014 roku). W ramach projektu „Stereoscope Ukraine” dziennikarze pracują też w międzynarodowych zespołach roboczych.

Ponad 40 dziennikarzy z Rosji, Ukrainy, Niemiec, Polski, Wielkiej Brytanii i USA spotkało się w Kijowie

Na zaproszenie n-ost, Netzwerk für Osteuropa-Berichterstattung, do Kijowa przyjechało 40 dziennikarzy z Ukrainy, Rosji, Niemiec, Polski, Wielkiej Brytanii i USA. Po pierwszej edycji projektu w Berlinie była to już druga konferencja dziennikarzy, którzy mają wpływ na sposób relacjonowania konfliktu w swoich krajach. Znaleźli się wśród nich m.in.: Witalij Lebin, redaktor

naczelnny czasopisma „Russkij Reporter”, Piotr Andrusieczko, który relacjonuje wydarzenia na Ukrainie m.in. dla „Gazety Wyborczej”, niemieccy dziennikarze: Moritz Gathmann („Der Spiegel”) i Meike Dülffer (Zeit Online) oraz Albina Kowaliewa z NBC News Moscow. Ich rozmówcami byli Pawło Klimkin, minister spraw zagranicznych Ukrainy, rosyjski politolog Dmitrij Orieszkin i kijowski artysta Nikita Kadan.

Od lewej: Witalij Leibin z gazety „Russkij Reporter” z Doniecka i Iwan Jakowina, rosyjski dziennikarz pracujący dla ukraińskiej gazety „Nowoje Wremia”

Dyskusja z Zurabem Alasanią (w środku), dyrektorem generalnym ukraińskiej państwowej telewizji

Dziennikarze przedstawili własne projekty reportaży, które miały powstać jeszcze w 2014 roku w międzynarodowych zespołach dziennikarskich, np. o pierwszej „rosyjskiej zimie” na Krymie. Projekt został zrealizowany dzięki wsparciu Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej, Fundacji im. Roberta Boscha i Renovabis.

Więcej informacji:

www.n-ost.org/stereoscope

W dziedzinie Media FWPN wsparła w 2014 roku 21 projektów w łącznej kwocie 1 173 686 zł.

Pełna lista projektów dofinansowanych w 2014 roku przez FWPN jest dostępna w internecie na naszej stronie: www.fwpn.org.pl

Edukacja

Stypendia GFPS 40

Wolne Lektury – polsko-niemiecka biblioteczka literatury 43

Praktyki studenckie FWPN 44

Pokaz filmu „Żegnaj, DDR” i spotkanie ze świadkami historii 45

Film „Moja rodzina i szpieg” 47

EE

Stypendia GFPS

Prof. Władysław Bartoszewski, honorowy patron GFPS-Polska, z uczestnikami seminarium jubileuszowego

20-lecie współpracy GFPS i FWPŃ

W 2014 roku przypadł jubileusz organizacji rodziny GFPS: 30-lecie niemieckiego GFPS e.V., 20-lecie GFPS-Polska oraz 15-lecie czeskiego GFPS-CZ. Jednocześnie był to również 20. rok współpracy GFPS z Fundacją Współpracy Polsko-Niemieckiej na polu wymiany naukowo-kulturalnej w Europie Środkowo-Wschodniej.

Program stypendialny

Podobnie jak w latach poprzednich oś działalności GFPS-Polska i GFPS e.V. wraz z FWPŃ stanowił międzynarodowy program stypendialny. Elementem wyróżniającym tegoroczną edycję było dołączenie do polskich i niemieckich studentów grupy stypendystów z Białorusi. Ogółem przyznano 38 stypendiów – 12 z nich otrzymali Polacy wyjeżdża-

Dni Miast Katowice-Nikiszowiec – uczestnicy seminarium Dni Miast w Katowicach

jący do RFN, 18 Niemcy przyjeżdżający do Polski (w tej grupie 6 osób otrzymało możliwość uczestniczenia w intensywnych kursach języka polskiego), 8 Białorusinów wyjechało odpowiednio do Polski lub Niemiec. Przez cały okres pobytu za granicą stypendyści objęci byli opieką ze strony Grup Lokalnych GFPS funkcjonujących w miejscach ich przebywania. Przygotowano dla nich również po trzy międzynarodowe projekty w semestrze.

Projekty dla stypendystów

Na początku każdego semestru zorganizowano seminaria Dni Miast (w tym roku w Usti nad Labem, Katowicach

i Dreźnie), które miały zapoznać stypendystów z polsko-niemiecko-czeskim środowiskiem studenckim, a także zintegrować z członkami stowarzyszeń rodziny GFPS. Kolejnym elementem programu były organizowane w Warszawie seminarium (maj 2014) oraz międzynarodowe warsztaty i szkolenia w Ratyzbonie (listopad 2014). Pod koniec pięciomiesięcznego pobytu za granicą wszyscy stypendyści spotykali się z kolei na czternarodowym seminarium FORUM (w Poznaniu i Pilźnie), w ramach którego przedstawili efekty swojej pracy nad projektami naukowymi i podzielili się doświadczeniami z zakończonego semestru.

Seminarium jubileuszowe, od prawej: prof. dr hab. Krzysztof Miszczak, dyrektor, członek Zarządu FWPN, prof. Władysław Bartoszewski, honorowy patron GFPS-Polska, Bartosz Walenda, przewodniczący GFPS-Polska

Seminarium jubileuszowe – zusammenwachsen

Dzięki wsparciu i gościnie FWPN w dniach 22-25 maja odbyło się w Warszawie seminarium wieńczące oficjalne obchody jubileuszu GFPS w 2014 roku. Ważną jego częścią była konferencja pt. „Zusammenwachsen – rola organizacji pozarządowych w budowaniu procesów demokratycznych w Europie Środkowo-Wschodniej”, którą otworzył honorowy patron GFPS-Polska prof. Władysław Bartoszewski.

Gości i uczestników powitał dyrektor, członek Zarządu FWPN, prof. dr hab. Krzysztof Miszczak. Zaproszeni eksperci zastanawiali się nad takimi zagadnieniami, jak: rola organizacji pozarządowych w latach 80. i w procesie transformacji ustrojowej, obecne działania organizacji pozarządowych na rzecz demokracji w Europie Środkowo-Wschodniej oraz

wyzwania, z jakimi będą się one musiały zmierzyć, zwłaszcza w kontekście kryzysu politycznego na Ukrainie. W panelu „Czego uczy nas historia?” w roli eksperta wystąpił prof. dr hab. Robert Traba, były stypendysta GFPS, a obecnie członek Zarządu FWPN. Jako ekspert w dyskusji panelowej „Jak współcześnie organizacje pozarządowe przyczyniają się do rozwoju demokracji w krajach Europy Środkowo-Wschodniej?” wystąpił dyrektor, członek Zarządu FWPN, Cornelius Ochmann.

Elementy naukowe zostały uzupełnione wydarzeniami kulturalnymi. Jednym z nich było otwarcie wystawy zdjęć dokumentujących historię działalności rodziny GFPS i jej alumnów, którzy na przestrzeni ostatnich 30 lat współkształtowali społeczeństwo obywatelskie Polski, Niemiec, Czech i Białorusi.

Koordinacja: Aneta Jędrzejczak

Wolne Lektury – polsko-niemiecka biblioteczka literatury

Wolne Lektury to biblioteka internetowa udostępniająca bezpłatnie lektury szkolne i dzieła klasyki literatury polskiej oraz światowej czynna 24 godziny na dobę przez 365 dni w roku. W jej zbiorach znajduje się prawie 3300 utworów, w tym wiele lektur szkolnych zalecanych przez ministra edukacji narodowej. Wszystkie publikacje pochodzą z domeny publicznej i zostały opracowane pod względem technicznym oraz merytorycznym przez redaktorów Wolnych Lektur. Utwory zamieszczone w bibliotece można zgodnie z prawem bezpłatnie przeglądać, słuchać, ściągać na swój komputer, a także udostępniać innym i cytować.

Dzięki współpracy Fundacji Nowoczesna Polska z FWPN, która trwa od 2013 roku, powstała kolekcja „Goethe, Kleist i inni”. Od września 2014 do kwietnia 2015 roku przebiegały intensywne prace rozwojowe nad kolekcją, dzięki którym została ona wzbogacona o 36 pozycji, między innymi takimi autorami, jak: Schopenhauer, Nietzsche, Schiller, Przybyszewski. Część z nich dostępna jest jednocześnie w dwóch językach. Aby ułatwić czytelnikowi porównywanie oryginału z przekła-

The screenshot shows the website interface for 'Wolne Lektury'. At the top, it displays '3307 darmowych utworów do których masz prawo' and a search bar. Below the search bar are navigation tabs: 'Autorzy', 'Gatunki', 'Rodzaje', 'Epoki', 'Motywy', 'Kolekcje', 'Wszystkie utwory', 'Audiobooki', 'DAISY', 'Galeria'. The main content area features a book cover for 'Die Leiden des jungen Werther' by Johann Wolfgang von Goethe. It includes details like 'Epoka: Romantyzm epistolarny', 'Rodzaj: Epika', and 'Gatunek: Powieść'. There are buttons for 'Czytaj online' and 'Pobierz'. To the right, there are links for 'Zobacz' and 'Pobierz' with descriptions of available formats like PDF and XML. Below the main book, there are sections for 'Inne wersje:' and 'Zobacz też:' with a grid of other book covers.

dem, wdrożyliśmy podczas trwania poprzedniej edycji projektu narzędzie do równoległej lektury tekstu w dwóch językach.

Projekt przyczynił się do obniżenia barier w dostępie do klasyki literatury niemieckiej w języku polskim i niemieckim oraz promocji literatury niemieckiej wśród czytelników z Polski, a także ułatwienia uczenia się języka polskiego i niemieckiego poprzez dostarczenie wydań dwujęzycznych dzieł literatury niemieckiej. Bibliotekę Wolne Lektury rocznie odwiedza prawie 3 miliony użytkowników, w tym 33 809 z Niemiec. Książki są dostępne na stronie:

www.wolnelektury.pl

Koordynacja: Tomasz Markiewicz

Praktyki studenckie FWPN

Marlena Breuer

Philipp Tvrđinić

Od 2011 roku FWPN oferuje niemieckim studentom możliwość odbycia praktyk połączonych z nauką języka polskiego w warszawskim biurze Fundacji. Program umożliwia nie tylko zdobycie pierwszych doświadczeń zawodowych, pozwala także przyjrzeć się z bliska działalności FWPN i pogłębić umiejętności językowe, dlatego integralnym elementem praktyk jest udział w indywidualnym kursie języka polskiego. W 2014 roku w programie wzięło udział troje studentów z Niemiec: Marlena Breuer, Dominik Schulz i Philipp Tvrđinić.

W ramach trzymiesięcznych praktyk mogli zapoznać się z różnymi formami współpracy między Polską i Niemcami oraz poznać kulisy dotowania projektów. Zakres praktyk obejmował m.in.: weryfikację formalną wniosków o dotację, bieżący kontakt z wnioskodawcami, tłumaczenia tekstów, wsparcie przy realizacji wybranych projektów własnych.

Aby umożliwić stypendystom jak najszerszy wgląd w całokształt działań Fundacji, w program praktyk wpisana jest możliwość wizytowania wspieranych przez FWPN projektów. Praktykanci sami decydują o wyborze takiego projektu, kierując się przy tym własnymi preferencjami. Marlena Breuer wybrała organizowaną przez Uniwersytet Wrocławski międzynarodową konferencję naukową „Dzieło Theodora Fontanego i jego polska recepcja”, Dominik Schulz seminarium „Polacy i Niemcy w dialogu: 10 lat od rozszerzenia UE refleksja nad przeszłością i spojrzenie w przyszłość”, natomiast Philipp Tvrđinić letni program Szkoły Głównej Handlowej „W drodze ku normalności. Gospodarcze, polityczne i społeczne stosunki między Polską a Niemcami” oraz międzynarodową konferencję „Polacy i Niemcy wobec przemian na Ukrainie”. Uczestnicy wysoko ocenili kurs języka polskiego, który dzięki formule intensywnych i dostosowanych do konkretnych potrzeb zajęć indywidualnych umożliwiał szybkie postępy w nauce.

Pokaz filmu „Żegnaj, DDR” i spotkanie ze świadkami historii

W dniach 19-20 września 2014 roku w Warszawie przebywała grupa uciekinierów z byłej NRD, którzy późnym latem 1989 roku zaryzykowali ucieczkę na Zachód, wybierając drogę przez Warszawę. W roku przełomu drogi ucieczki obywateli NRD wiodły nie tylko przez zachodniemieckie ambasady w Pradze i Budapeszcie, lecz także przez ambasadę na Saskiej Kępie w Warszawie. Z okazji okrągłej rocznicy emigracji Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej wraz z partnerami – Instytutem Pamięi Narodowej oraz Fundacją Konrada Adenauera – zorganizowała w Przystan-

WARSZAWA 1989
dzięki POLSCE
ku WOLNOŚCI
i zjednoczeniu

25 lat po ucieczce z NRD przez Ambasadę Niemiec
Jesienią '89r. ok 6 tys. obywateli NRD wybrało Warszawę jako drogę ucieczki na Zachód. Wokół Ambasady RFN na Saskiej Kępie koczowały setki uciekinierów, którym pomagał rząd T. Mazowieckiego, PCK, „Solidarność” oraz Kościół, a także zwykli Polacy, mieszkańcy Saskiej Kępy. 25 rocznica tamtych wydarzeń, to dobry czas na podziękowania, wspomnienia i wspólne Polaków i Niemców rozmowy:

- Pokaz filmu dokumentalnego Krzysztofa Czajki (Polska 2009) „Żegnaj DDR! Przez Warszawę ku wolności”**
- Czwartek, 18 września 2014, godz. 18.00**
Przystanek Historia, ul. Marszałkowska 21/25
www.fwpm.org.pl
- Odsłonięcie tablicy pamiątkowej**
- Piątek, 19 września 2014, godz. 10.00**
Dawna siedziba Ambasady Republiki Federalnej Niemiec w Warszawie, ul. Dąbrowiecka 30
www.diplo.polen.de
- Polsko-niemiecka dyskusja panelowa
Warszawa 1989 – dzięki Polsce ku wolności i zjednoczeniu
25 lat po ucieczce z NRD przez Ambasadę Niemiec**
W spotkaniu uczestniczą:
Ambasador RFN w Polsce Rolf Nickel, Sekretarz Stanu w KPRM Władysław Bartoszewski, Ambasador RP przy UE dr Marek Prawda, dr Jürgen Sudhoff, Cornelia Eggert, Izabela Gutfeter, Anne Applebaum, Andrzej Godlewski.
- Piątek, 19 września 2014, godz. 17.00**
Klub Kultury Saka Kępa, ul. Brukselska 23
www.kas.pl
- Dzień Otwartych Drzwi Ambasady Niemiec i Ambasady Francji**
- Sobota, 20 września 2014, godz. 12.00 - 18.00**
Ambasada Republiki Federalnej Niemiec w Warszawie, ul. Jazdów 12
www.diplo.polen.de

ORGANIZATORZY: PARTNERZY:

ku Historia IPN pokaz filmu „Żegnaj, DDR. Przez Warszawę ku wolności”. Wyprodukowany przez FWPŃ film opisuje wydarzenia z późnego lata i jesieni 1989 roku bezpośrednio przed upadkiem muru berlińskiego. Dla obywateli NRD powstanie pierwszego niekomunistycznego rządu w Polsce było sygnałem, że Polska może być punktem etapowym w ucieczce na Zachód. Przez Ambasadę RFN w Warszawie przy ul. Katowickiej przewinęło się wtedy ok. 6 tysięcy uciekinierów z NRD. Polski rząd rozlokował ich w ośrodkach wypoczynkowych wokół Warszawy, gdzie bezpiecznie czekali na wyjazd do RFN. Opuścili Polskę dwoma „pociągami wolności”, samolotami oraz promem przez Szwecję. W filmie o ówczesnych wydarzeniach opowiadają ich uczestnicy – Niemcy i Polacy.

Krótkie wprowadzenie do pokazu 18 września 2014 roku wygłosił koordynator projektów, specjalista ds. projektów historycznych FWPŃ, Tomasz Markiewicz. W spotkaniu udział wzięli przedstawiciele uciekinierów oraz były ambasador RFN w Polsce Johannes Bauch. Fundacja Konrada Adenauera zorganizowała ponadto wizytę uciekinierów w miejscach znanych im sprzed 25 lat (ośrodek dla uchodźców, budynek am-

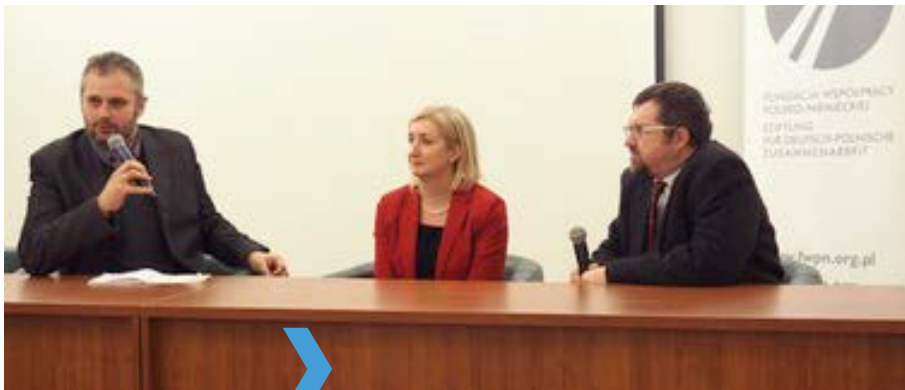
basady na Saskiej Kępie), a także debatę pt. „Warszawa 1989 – dzięki Polsce ku wolności i zjednoczeniu. 25 lat po ucieczce z NRD przez ambasadę Niemiec”, która odbyła się 19 września 2014 roku w Centrum Promocji Kultury przy ul. Brukselskiej na Saskiej Kępie.

Koordinacja: Magdalena Przedmojska

Film „Moja rodzina i szpieg”

4 listopada 2014 roku w Przystanku Historia IPN w Warszawie odbył się pokaz nagrodzonego Polsko-Niemiecką Nagrodą Dziennikarską im. Tadeusza Mazowieckiego filmu Rosalii Romaniec „Moja rodzina i szpieg”. Obraz opowiada historię wujka reżyserki adoptowanego po wojnie przez polską parę, którego prawdziwe nazwisko zostało oddane innemu mężczyźnie przez polski wywiad. Ten z kolei pod fałszywą tożsamością odnalazł matkę wujka Rosalii Romaniec i udawał jej syna. Takie metody stosował komunistyczny rząd, aby szpiegować Polaków, którzy wyjechali na Zachód. Rosalia Romaniec wyruszyła śladem historii wujka, konstruując trzymający w napięciu obraz działalności tajnych służb PRL. Po pokazie filmu odbyła się debata, podczas której reżyserka wraz z zastępcą dyrektora Biura Edukacji Publicznej IPN dr. Władysławem Bułhakiem próbowali odpowiedzieć na pytanie, czy było więcej takich zagubionych dzieci wskutek

Od lewej: Bartosz Wieliński, Rosalia Romaniec, dr Władysław Bułhak

działań wywiadu PRL. Debata moderował Bartosz Wieliński, dziennikarz „Gazety Wyborczej”. Partnerem projekcji był Instytut Pamięci Narodowej.

Koordinacja: Magdalena Przedmojska

FWPN wsparła w 2014 roku
115 projektów edukacyjnych
w łącznej kwocie
3 140 115 zł.

Pełna lista projektów dofinansowanych w 2014 roku przez FWPN jest dostępna w internecie na naszej stronie:
www.fwpn.org.pl

Nauka

Centrum Studiów Polonoznawczych
im. Aleksandra Brücknera 50

Trzecia konferencja: „Niemieckie badania polonoznawcze” 52

Poznańska Biblioteka Niemiecka 53

Konferencja: „Stulecie wojen światowych.
(Re)interpretacje historii w roku jubileuszowym 2014?” 55

Stypendium na opracowanie archiwum
prof. Krzysztofa Skubiszewskiego 56

N

Centrum Studiów Polonoznawczych im. Aleksandra Brücknera

Otwarcie konferencji „Brückner revisited. Dyskursy o polskości dawniej i dziś”

Wykład Claudii Kraft „Polka jako obywatelka (z uwzględnieniem także męskich obywateli)”

Powołane w 2013 roku uroczystym aktem Centrum Studiów Polonoznawczych im. Aleksandra Brücknera na uniwersytetach w Jenie oraz w Halle i Wittenberdze w 2014 roku rozwijało swoją działalność. Nowoczesne założenia badawcze w obszarze studiów regionalnych Centrum realizuje na trzech polach badań: polskość wielowymiarowa: język,

społeczeństwo i kultura; konfiguracje i rekonfiguracje w ramach wspólnoty i społeczeństwa oraz Polska w swoich europejskich i międzynarodowych powiązaniach. W tych dziedzinach odbywają się zarówno projekty doktoranckie, jak i postdoktoranckie. Ponadto obok profesur fundacyjnych działalność Centrum, które współpracuje ściśle z odpo-

Uczestniczki dorocznego zgromadzenia członków Centrum Studiów Polonoznawczych im. Aleksandra Brücknera

wiedniami placówkami badawczymi w Niemczech, w Polsce i innych krajach, wzbogacają regularnie naukowcy z kraju i zagranicy. W semestrze zimowym 2014 roku już drugi rocznik studentów mógł podjąć studia magisterskie na kierunku międzywydziałowe studia polonoznawcze, które przekazują wiedzę na temat historii, kultury i geografii, zapoznają z perspektywami badawczymi w różnych dyscyplinach naukowych związanych z Polską, a równocześnie kładą nacisk na towarzyszącą studiom naukę języka polskiego i włączenie do ich programu praktycznych doświadczeń.

Przede wszystkim, choć nie wyłącznie, do specjalistów skierowane były dwie większe konferencje Centrum: sympozjum „Brückner revisited. Dyskursy o polskości dawniej i dziś” w maju w Jenie oraz konferencja „Imaginations and Configurations of Polish Society: From the Middle Ages through the 20th Century” w Halle i Lipsku w październiku.

I tu, i tam główne punkty programu jak wykłady wprowadzające były z założenia otwarte również dla zainteresowanej publiczności. Do tej ostatniej kierowane są także regularnie mniejsze imprezy Centrum, np. pokazy filmowe, odczyty i serie wykładów na temat kultury, języka, społeczeństwa i historii kraju sąsiada oraz wystawa Biura Edukacji Publicznej Instytutu Pamięci Narodowej (IPN) z Warszawy zatytułowana „Zimna wojna. Krótka historia podzielonego świata” prezentowana w Halle. Na temat tej imprezy i innych zamieszczane są informacje na stronie internetowej Centrum im. Aleksandra Brücknera, a także na Facebooku. Centrum im. Aleksandra Brücknera finansowane przez FWPN wspólnie z Polsko-Niemiecką Fundacją na rzecz Nauki i Niemiecką Centralą Wymiany Akademickiej (DAAD) stanowi ważny czynnik na rzecz pogłębiania w Niemczech wiedzy o Polsce.

Koordinacja: Christiane Brandau

Trzecia konferencja: „Niemieckie badania polonoznawcze”

Obrady jednej z sekcji konferencji
„Niemieckie badania polonoznawcze”

Już po raz kolejny przy wsparciu Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej miała miejsce w Giessen konferencja dotycząca prowadzonych w Niemczech badań związanych z problematyką polską. To ważne naukowe przedsięwzięcie odbyło się w dniach 20-22 marca 2014 roku i uczestniczyło w nim 270 badaczy z różnych dziedzin: nauk humanistycznych, polityki i nauk społecznych. Liczba uczestników świadczy o wzrastającym zainteresowaniu Polską. Temat wiodący konferencji brzmiał: „Wiedzieć, rozumieć, tłumaczyć – dialog sąsiadów”. Wygłoszono ponad sto referatów. Instytucje i wydawnictwa zaprezentowały na specjalnych stoiskach swoje programy związane z kwestiami polskimi.

Głównymi punktami programu pozanaukowego był wykład ukraińskiego pisarza Jurija Andrucho-wycza „Polacy. Z perspektywy osoby bliskiej”, a także prezentacja spektaklu polsko-łacińskiego „Circe” w wykonaniu trupy teatralnej Sfinga z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu oraz występ berlińskiego Klubu Polskich Nieudaczników.

Organizatorami konferencji były: Niemiecki Instytut Polski w Darmstadt, Centrum Europy Wschodniej Uniwersytetu Justusa Liebiga w Giessen oraz Instytut Herdera ds. Badań Historycznych Europy Środkowo-Wschodniej w Marburgu.

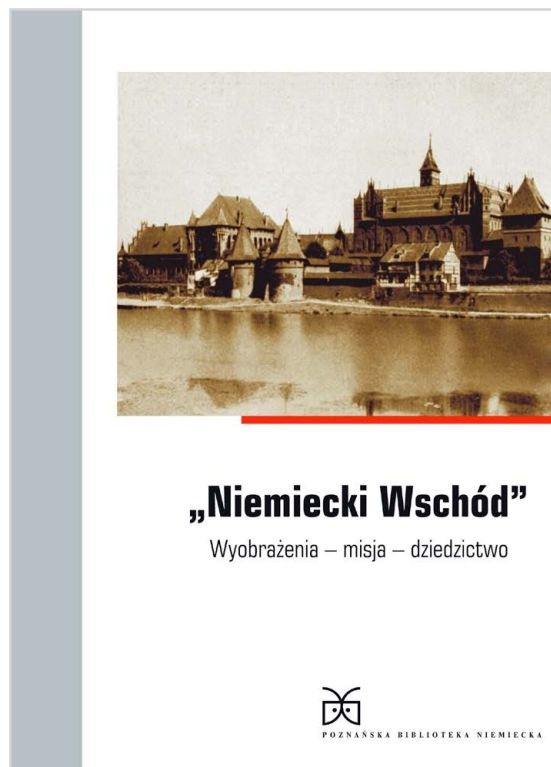
Poznańska Biblioteka Niemiecka

Z diagnozy stanu wiedzy polskiego społeczeństwa o Niemcach i Niemczech zrodził się na początku lat 90. ubiegłego wieku pomysł powołania do życia serii wydawniczej Poznańska Biblioteka Niemiecka, aby przyswoić polskiemu czytelnikowi refleksje autorów niemieckich nad własnym narodem, jego kulturą i cywilizacją. Pomysłodawcą, twórcą i redaktorem naukowym serii jest prof. dr hab. Hubert Orłowski. Poznańska Biblioteka Niemiecka od momentu powstania jest projektem realizowanym w ścisłej współpracy z Fundacją Współpracy Polsko-Niemieckiej. W latach 1996-2012 ukazało się 35 tomów serii.

Ich wydawcą było Wydawnictwo Poznańskie. Od tomu 36. Poznańska Biblioteka Niemiecka wydawana jest przez Wydawnictwo Nauka i Innowacje w Poznaniu. Do jej realizacji jako partnera pozyskano Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Do 2016 roku ma się ukazać łącznie 50 tomów.

W 2014 roku zostały opublikowane:

➤ **37. tom „Niemiecki Wschód. Wyobrażenia – misja – dziedzictwo”.** Wybór, wstęp

i opracowanie Christoph Kleßmann. Jak podkreślił we wstępie prof. Kleßmann, chociaż niemiecki Wschód stał się polskim Zachodem dopiero po 1945 roku, to obszar, którego dotyczył, w gruncie rzeczy zawsze budził spory. Rewersem szczególnego stosunku Niemców wobec Wschodu było obarczone negatywnymi konotacjami pojęcie „parcia na Wschód” (Drang nach Osten). Jako utrwalony

stereotyp charakteryzowało ono polską percepcję ekspansywności niemieckiego sąsiada. W tomie zamieszczono teksty m.in. Maksa Webera, Friedricha Naumana, Eugena Kogona, Hansa Mommsena.

➤ **38. tom „Języki przemocy”**, wybór, wstęp i opracowanie Łukasz Musiał. Jest to antologia niemieckojęzycznej refleksji o przemocy. Przemoc jest kategorią literacką, filozoficzną, historyczną, antropologiczną i socjologiczną. Celem antologii nie jest opis istoty przemocy jako takiej, lecz przemocy jako elementu dyskursu budującego niemiecką świadomość narodową w określonym kontekście historycznym. Zamieszczone w antologii teksty obejmują wybitnych autorów od czasów najdawniejszych po współczesność. Wśród nich znaleźli się m.in.: G.E. Lessing, I. Kant, E. Jünger, W. Benjamin, B. Schlink, G. Heinssohn.

W 2014 roku trwały prace nad kolejnymi tomami, które zaplanowano do wydania w 2015 roku.

W 2015 roku ukażą się:

➤ **Tom 39./1** Robert Traba, Holger Thünnemann, „Myślenie historyczne”, część I Jörn Rüsen, „Nadawanie historycznego sensu”.

➤ **Tom 39./2** Robert Traba, Holger Thünnemann, „Myślenie historyczne”, część II „Świadomość i kultura historyczna”.

➤ **Tom 40.** „Pokolenia albo porządkowanie historii”. Koncepcja, opracowanie i wstęp Hubert Orłowski.

Języki przemocy

POZNAŃSKA BIBLIOTEKA NIEMIECKA

➤ **Tom 41.** „Prusy – mit i rzeczywistość”. Wybór, opracowanie i wstęp Andreas Lawaty i Hans-Jürgen Bömelburg

Więcej informacji o Poznańskiej Bibliotece Niemieckiej na www.wni.com.pl

Koordinacja: Tomasz Markiewicz

Lista czasopism i publikacji książkowych dofinansowanych przez FWPN i wydanych w 2014 roku znajduje się w osobnym pliku PDF na stronie www.fwbn.org.pl w zakładce „Publikacje, sprawozdania”.

Konferencja: „Stulecie wojen światowych. (Re)interpretacje historii w roku jubileuszowym 2014?”

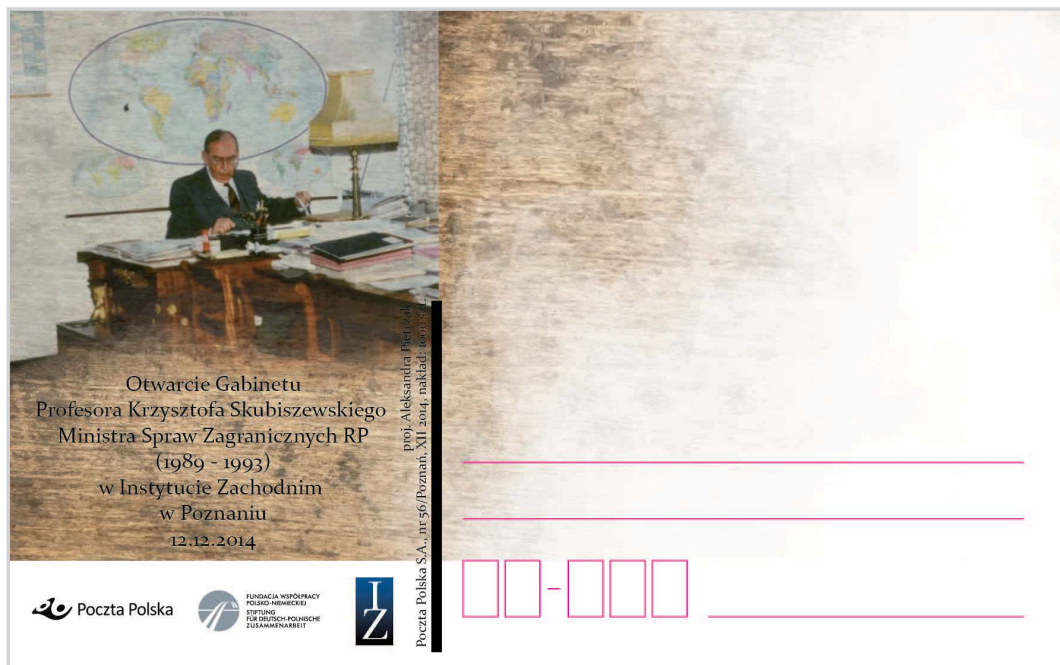
Dla upamiętnienia setnej rocznicy wybuchu I wojny światowej Centrum Badań Historycznych Polskiej Akademii Nauk w Berlinie wraz z Fundacją Współpracy Polsko-Niemieckiej i Deutsche Gesellschaft für Osteuropakunde zorganizowały debatę na temat „Stulecie wojen światowych: (Re)interpretacje historii w roku jubileuszowym 2014?”.

Po przywitaniu przez Roberta Trabę i Corneliusa Ochmanna wykład wprowadzający zatytułowany „Dyskusje medialne i niemedialne wokół rocznicy stulecia wybuchu I wojny światowej” wygłosił Jochen Böhler (Jena), a skomentowała go Julia Eichenberg (Berlin). Następnie rozpoczęła się dyskusja panelowa, w której Anna Wolff-Powęska (Poznań), Moshe Zimmermann (Jerozolima), Milan Ristović (Belgrad), Johann Chapoutot (Paryż) i Christoph Mick (Coventry) razem z Manfredem Sapperem (Berlin) zajęli się problemem, w jaki sposób doświadczenia I wojny światowej ukształtowały wzorce działań podczas II wojny światowej, jak doświadczenia II wojny światowej wpłynęły na pamięć o I wojnie oraz czy istnieją transnarodowe narracje obu wojen.

Wyraźnie zaznaczyły się odmienne priorytety „dominujących narodowych narracji” w społeczeństwach krajów, z których pochodzili uczestnicy. Rzuciło to światło na ekspercką debatę, a przede wszystkim na kwestię publicznego prezentowania rocznicy oraz wzajemnego oddziaływania kultur i polityki pamięci, jak również aktualnych wyzwań. Za szczególnie ważne uznano porzucenie teleologicznych narracji na rzecz wielogłosowości, która wysuwa na pierwszy plan indywidualne doświadczenia, lokalną specyfikę i istniejące niespójności. Właśnie takie podejście przynosi nowe inspiracje i szanse dla dialogu między społeczeństwami. Gospodarzem imprezy, która odbyła się 23 października 2014 roku, było Collegium Hungaricum.

Stypendium na opracowanie archiwum prof. Krzysztofa Skubiszewskiego

FWPN przyznała Łukaszowi Dembskiemu stypendium na opracowanie archiwum prof. Krzysztofa Skubiszewskiego. Prof. Krzysztof Skubiszewski pozostawił po sobie bogate archiwum osobiste – niezwykle cenne także dla badaczy współczesnych stosunków polsko-niemieckich. Jego spadkobierca prof. Piotr Skubiszewski zdecydował o przekazaniu zbiorów brata do Instytutu Zachodniego w Poznaniu. W prywatnym archiwum byłego szefa polskiej dyplomacji znajduje

się kilkanaście tysięcy książek z zakresu stosunków międzynarodowych, politologii, prawa międzynarodowego publicznego oraz księgozbiór prywatny. Niektóre pozycje zawierają osobiste dedykacje. W zbiorach prof. Krzysztofa Skubiszewskiego mieści się także wiele jego wystąpień i notatek z wywiadów. Nie brakuje także materiałów naukowych. Z ciekawszych przedmiotów należy wymienić prywatne kalendarze z zapiskami z rozmów dyplomatycznych.

Cele stypendium to:

- opracowanie spisu rzeczowego, przygotowanie do szczegółowych badań nad archiwaliami prof. K. Skubiszewskiego;
- przebadanie prywatnej i służbowej korespondencji z niemieckimi politykami;
- analiza kalendarzy dzienników i osobistych notatek ministra z czasów kierowania resortem dyplomacji;
- przeprowadzenie wywiadów z osobami związanymi prywatnie i zawodowo z ministrem Skubiszewskim.

Uroczyste otwarcie gabinetu Krzysztofa Skubiszewskiego oraz odsłonięcie tablicy upamiętniającej profesora miało miejsce podczas obchodów jubileuszu 70-lecia Instytutu Zachodniego 12 grudnia 2014 roku.

Koordinacja: Joanna Czudec

FWPN wsparła w 2014 roku
43 projekty naukowe
w łącznej kwocie
1 154 385 zł.

Pełna lista projektów dofinansowanych
w 2014 roku przez FWPN jest dostępna
w internecie na naszej stronie:
www.fwpn.org.pl

Kultura

Wystawa „Powstanie Warszawskie 1944” w Berlinie 60

Film „Miasto 44” 62

Konferencja „Żydzi w powstaniu warszawskim” 63

Stypendium im. Albrechta Lemppa 64

„Kroki/Schritte” – niemieckojęzyczna literatura współczesna w Polsce 66

„TRANZYT. Kilometr 2014”. Literatura z Polski, Białorusi i Ukrainy na Międzynarodowych Targach Książki w Lipsku 68

Forum Dialogu Kultur. Stypendia twórcze FWPN i Willi Decjusza w Krakowie 69

Serwis internetowy „Polacy z wyboru” 72

Prezentacja działalności FWPN w ambasadzie Niemiec 74

Prezentacja książki Marty Kijowskiej „Kurier pamięci. Życie Jana Karskiego” w Berlinie 76

K

Wystawa

„Powstanie Warszawskie 1944” w Berlinie

W 2014 roku przypadała 70. rocznica wybuchu powstania warszawskiego. Jednym z najważniejszych wydarzeń związanych z tą rocznicą było otwarcie wystawy „Powstanie Warszawskie 1944” w Centrum Dokumentacyjnym „Topografia Terroru” w Berlinie przygotowanej przez Muzeum Powstania Warszawskiego przy współpracy Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej, Instytutu Adama Mickiewicza, Ambasady RP w Berlinie, Volkswagen AG w Wolfsburgu, Fundacji „Pamięć, Odpowiedzialność, Przyszłość”, Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP i Instytutu Polskiego w Berlinie. Po raz pierwszy w stolicy Niemiec jej mieszkańcy i turyści mogli zapoznać się z tym tragicznym wydarzeniem w historii Polski i Warszawy i zarazem w dziejach stosunków polsko-niemieckich. Narrację poprowadzono w języku niemieckim i angielskim. W otwarciu wystawy 29 lipca uczestniczyli prezydenci Rzeczypospolitej Polskiej i Republiki Federalnej Niemiec – Bronisław Komorowski i Joachim Gauck – oraz prezydent Warszawy Hanna Gronkiewicz-Waltz,

Okładka katalogu wystawy

a także powstańcy warszawscy. Ekspozycji, którą można było oglądać od 30 lipca do 26 października, towarzyszyło wiele wydarzeń, np. liczne dyskusje panelowe z udziałem wybitnych historyków m.in. prof. Normana Daviesa, prof. Andrzeja Paczkowskiego, prof. Władysława Bartoszewskiego, pokazy filmów, spotkania ze świadkami historii oraz specjalny program edukacyjny dla uczniów berlińskich szkół. Ponadto przygotowano angielsko-niemiecki katalog

Od prawej:
prezydent RFN Joachim
Gauck i prezydent RP
Bronisław Komorowski
podczas zwiedzania
wystawy

Od lewej:
prof. Władysław
Bartoszewski
w rozmowie
z Basilem Kerskim

wystawy. FWPN dofinansowała produkcję i promocję wystawy, a także włączyła się w organizację imprez towarzyszących. 23 września w Topografii Terroru prof. dr hab. Krzysztof Miszczak, dyrektor, członek Zarządu FWPN, prowadził spotkanie o losach uczestników powstania warszawskiego w obozach koncentracyjnych i obozach dla jeńców wojennych z udziałem historyków dr. Łukasza Martyniaka i dr. Rolf Kellera. Wystawa odniosła ogromny sukces frekwencyjny – dzieje Warszawy i Polski od czasów przedwojennych aż po najnowsze poznało ok. 280 tysięcy ludzi. Z badań

opinii publicznej przeprowadzonych na zlecenie Muzeum Powstania Warszawskiego wśród obywateli Niemiec wynika, że zaledwie co drugi berlińczyk słyszał o powstaniu warszawskim, ale już prawie trzy czwarte zwiedzających wystawę uznało, że dzięki niej poszerzyło swoją wiedzę o tym wydarzeniu. Wystawa odbiła się także głośnym echem w mediach polskich i niemieckich, zwłaszcza uroczystość jej otwarcia z udziałem głów obu państw, a stronę internetową www.warsawrising.eu odwiedziło ponad 100 tysięcy użytkowników z całego świata.

Koordinacja ze strony FWPN:
Tomasz Markiewicz

Film „Miasto 44”

Plakat filmu

W związku z obchodami 70. rocznicy wybuchu powstania warszawskiego FWPN dofinansowała pierwszą po przełomie 1989 roku superprodukcję fabularną na kanwie tego wydarzenia. Film „Miasto 44” to opowieść o powstaniu z perspektywy młodego chłopaka, który próbuje wyzwolić się spod kurateli matki, poznaje dziewczynę, dzięki niej trafia do konspiracji i bierze udział w walkach w Warszawie w sierpniu i we wrześniu 1944 roku.

Film stara się przekazać jak najbardziej realistyczny obraz powstania, w którym zwycięstwa (również osobiste) przeplatają się z porażkami. Widz ogląda „żywych” ludzi, niepozbawionych wad i słabości, funkcjonujących w sytuacji ekstremalnej. Nie brakuje drastycznych scen. To zarazem film o namiętnej miłości, zdolnej do największych poświęceń, ale także o bólu, strachu, tchórzostwie, o wszystkich uczuciach towarzyszących ludziom podczas 63 dni walki z Niemcami w Warszawie. Reżyserem i scenarzystą filmu jest Jan Komasa, jeden z najzdolniejszych twórców młodego pokolenia. Premiera odbyła się 30 lipca 2014 roku na warszawskim Stadionie Narodowym. Od 19 września „Miasto 44” było wyświetlane w kinach w całej Polsce i zgromadziło przed ekranami prawie 1,8 miliona widzów. Film wyprodukowało Akson Studio, poza FWPN uzyskał wsparcie licznych sponsorów, w tym m.in. Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej, Telewizji Polskiej, Telekomunikacji Polskiej i Narodowego Centrum Kultury. Film zdobył w 2014 roku liczne nagrody, m.in. na Festiwalu Polskich Filmów Fabularnych w Gdyni (za dźwięk, efekty specjalne, za najlepszą rolę kobiecą i za debiut aktorski). Był prezentowany na festiwalach w Niemczech, Turcji, Estonii, we Włoszech i w USA. Otrzymał nagrodę publiczności na Festiwalu Filmu Polskiego w Ameryce w Chicago.

Koordinacja ze strony FWPN:

Tomasz Markiewicz

Konferencja „Żydzi w powstaniu warszawskim”

Wręczenie medali honorowych „Powstanie w Getcie Warszawskim”. Od lewej: prezes Stowarzyszenia Żydów Kombatantów i Poszkodowanych w II Wojnie Światowej Tomasz Miedziński, prof. Krzysztof Miszczak i ppłk Edmund Baranowski

Jednym z niecodziennych wydarzeń związanych z 70. rocznicą wybuchu powstania warszawskiego była konferencja „Żydzi w powstaniu warszawskim” zorganizowana 29 września 2014 roku w Muzeum Historii Żydów Polskich przez Stowarzyszenie Żydów Kombatantów i Poszkodowanych w II Wojnie Światowej wsparta przez FWPN. Referaty wygłosili ppłk Edmund Baranowski, uczestnik powstania, i dr hab. Dariusz Libionka. Wyświetlono film „Rachunek sumienia – Żydzi w powstaniu warszawskim”.

Podczas konferencji wręczono medale honorowe „Powstanie w Getcie Warszawskim”. Medal otrzymał dyrektor, członek Zarządu FWPN, prof. Krzysztof Miszczak. Odznaczenie to przyznawane jest Polakom kultywującym pamięć o wspólnym oporze oraz wspólnej walce Polaków i Żydów z okupantem niemieckim podczas II wojny światowej, a także kultywującym pamięć o wiekowym wkładzie Żydów w ekonomiczny, polityczny, kulturalny i społeczny rozwój Polski.

Koordinacja: Tomasz Markiewicz

Stypendium im. Albrechta Lemppa

Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej, Instytut Książki i Literarisches Colloquium Berlin wybrały w czerwcu laureatów Stypendium im. Albrechta Lemppa za 2014 rok.

Zostali nimi:

Tomasz Różycki (ur. 1970) – poeta i tłumacz. Ostatnio opublikował tom wierszy „Księga obrotów” (Znak, 2010), powieść „Bestiarium” (Znak, 2012) oraz esej „Tomi. Notatki z miejsca postoju” (Fundacja Zeszytów Literackich, 2013). Tłumaczył wiersze Arthura Rimbauda, Pierre’a Alfériego i Stéphane’a Mallarmégo. Finalista nagrody Nike i Nagrody Literackiej „Gdynia” w 2007 roku, laureat Nagrody Kościelskich (2004) i Nagrody „Zeszytów Literackich” im. Josifa Brodskiego (2006). Laureat stypendium twórczego Vermont Studio Center oraz nagrody Arts & Literary Prize 3 Quarks Daily. Jego wiersze tłumaczono m.in. na hiszpański, francuski, angielski, bułgarski, niemiecki, litewski, rosyjski, słoweński i ukraiński. Podczas stypendium w LCB planuje pracę nad nowym tomem esejów o Europie.

Tomasz Różycki

Paulina Schulz (ur. 1973) – tłumaczka literatury polskiej na niemiecki i pisarka. Przełożyła na niemiecki 16 powieści polskich autorów (m.in. Jerzego Pilcha, Zbigniewa Mentzla, Jacka Cygana, Manueli Gretkowskiej, Brygidy Helbig, Marka Krajewskiego i Marii Nurowskiej), a także wiele opowiadań, esejów i wierszy. W Krakowie zamierza pracować nad niemiecką antologią tekstów polskich

Paulina Schulz

futurystów, która będzie zawierać poezję, prozę i manifesty literackie twórców tego nurtu. Antologia ukaze się w 2015 roku w lipskim wydawnictwie Reinecke & Voß.

➤ **Stypendium im. Albrechta Lemppa** jest przeznaczone dla pisarzy z Polski i Niemiec oraz dla niemieckich tłumaczy literatury polskiej i polskich tłumaczy literatury niemieckojęzycznej. Jego celem jest doskonalenie sztuki przekładu i pisania w duchu standardów literackich i translatorskich bliskich Albrechtowi Lemppowi oraz upamiętnienie jego wkładu w polsko-niemiecką wymianę literacką. Na program stypendialny składają się rokrocznie dwa jednomiesięczne pobyty w kraju sąsiada: w Literarisches Colloquium Berlin i w Krakowie.

Albrecht Lempp (1953-2012)

Albrecht Lempp był wybitnym popularyzatorem literatury polskiej w Niemczech i jej tłumaczem. Przez wiele lat pełnił funkcję dyrektora Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej i wniósł wielki wkład w rozwój relacji polsko-niemieckich. Tworzył fundamenty nowoczesnego systemu promocji Polski za granicą przez literaturę. W 2007 roku otrzymał nagrodę „Transatlantyk” przyznaną przez Instytut Książki za zasługi w tej dziedzinie. Zmarł nagle w Warszawie w listopadzie 2012 roku.

Z Polski i Niemiec nadeszło 40 zgłoszeń od pisarzy i tłumaczy literatury. W skład jury weszli przedstawiciele fundatorów: Elżbieta Kalinowska – wicedyrektor Instytutu Książki, Joanna Czudec – kierownik programowy Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej, Jürgen Jakob Becker – dyrektor Deutscher Übersetzerfonds i wicedyrektor Literarisches Colloquium Berlin. Honorowym członkiem jury była Elżbieta Lempp.

Koordynacja: Joanna Czudec

„Kroki/Schritte”

– niemieckojęzyczna literatura współczesna w Polsce

Projekt „Kroki/Schritte”, którego celem jest (począwszy od 2005 roku) udostępnianie polskim czytelnikom wartościowych dzieł literatury niemieckojęzycznej w postaci ich przekładów na język polski, realizowany był w 2014 roku przez Fundację S. Fischer Stiftung i Fundację Współpracy Polsko-Niemieckiej na podstawie umowy o współpracy podpisanej na początku 2011 roku. Podobnie jak w ubiegłych latach w realizacji projektu uczestniczyła szwajcarska Fundacja dla Kultury „Pro Helvetia”.

W 2014 roku ukazały się w serii Kroki/Schritte dwie książki, a mianowicie:

➤ **Norbert Mappes-Niediek: „Biedni Romowie, źli Cyganie. Stereotypy i rzeczywistość”** (tyt. oryg. Arme Roma, böse Zigeuner. Was an den Vorurteilen über die Zuwanderer stimmt, Christoph Links Verlag, Berlin 2012). Przełożyła Urszula Poprawska. Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2014, 229 stron.

➤ **Sönke Neitzel, Harald Welzer: „Żołnierze. Protokoły walk, zabijania i umierania”** (tyt. oryg. Soldaten. Protokolle vom Kämpfen, Töten und Sterben, S. Fischer Verlag GmbH, Frankfurt am Main 2011). Przełożył Viktor Grotowicz. Wydawnictwo Krytyki Politycznej, Warszawa 2014, 510 stron.

Tym samym liczbą książek wydanych w ramach serii Kroki/Schritte wzrosła do 49 tytułów.

Książki, które ukazały się w roku 2014 w serii Kroki/Schritte, doczekały się kilku recenzji. Dwie z nich można przeczytać na stronie internetowej projektu www.kroki.pl. Zostały też omówione w Programie 2 Polskiego Radia. Fundacja S. Fischer Stiftung postanowiła decyzją zarządu z końcem 2014 roku

zakończyć projekt „Kroki/Schritte” jako program skoncentrowany na tłumaczeniu książek. Fundacja doszła do wniosku, że cel, dla którego realizacji seria została powołana do życia, a było nim wypełnienie istotnych luk w polskiej recepcji literatury niemieckojęzycznej, szczególnie ostatniego ćwierćwiecza, został w dużej mierze osiągnięty. Do końca 2014 roku, a więc w ciągu bez mała dziesięciu lat, ukazało się w serii Kroki/Schritte 49 książek ważnych, często wybitnych autorów niemieckich, austriackich i szwajcarskich, które w istotny i zauważalny sposób wzbogaciły ofertę polskich wydawców w tym zakresie. Spośród nich dziewięć ukazało się przy wsparciu finansowym Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej. Zakończenie programu wspierania polskich przekładów niemieckojęzycznej literatury XX i XXI wieku nie oznacza jednak, że pojedyncze tytuły, zwłaszcza w zakresie literatury niebeletrystycznej, nie mogą liczyć w przyszłości na wsparcie Fundacji. Przeciwnie, Fundacja S. Fischer Stiftung jest otwarta na wnioski dotyczące książek niebeletrystycznych i pragnie wspierać takie spośród nich, które podejmują ważne i aktualne tematy oraz inspirują wymianę poglądów i krytyczną refleksję. W 2014 roku trwały jeszcze prace nad kolejnymi ośmioma tytułami, które ukażą się w serii Kroki/Schritte w 2015 i 2016 roku, ale już bez udziału FWPN.

Koordinacja: Tomasz Markiewicz

„TRANZYT. Kilometr 2014”.

Literatura z Polski, Białorusi i Ukrainy na Międzynarodowych Targach Książki w Lipsku

13-16
marca
2014 roku

Spotkania autorskie i dyskusje złożyły się na prezentację literatury z Polski, Białorusi i Ukrainy na Międzynarodowych Targach Książki w Lipsku w ramach trzeciej edycji programu „TRANZYT”, która odbyła się w dniach 13-16 marca 2014 roku. Za pomysłodawcę programu „TRANZYT” mógłby uchodzić Jerzy Giedroyc, wydawca legendarnej paryskiej „Kultury”. Kuratorem realizowanego już po raz trzeci projektu

był Martin Pollack, pisarz i tłumacz literatury polskiej na język niemiecki. Programowi także tym razem towarzyszyła specjalna edycja niemiecko-polsko-ukraińsko-białoruskiego magazynu literackiego „Radar”.

„TRANZYT” był projektem lipskich targów książki, Fundacji Roberta Boscha i Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej realizowanym wspólnie z Fundacją Rinata Achmetowa „Rozwytok Ukrainy”, Allianz Kulturstiftung, Lwowskim Forum Wydawców, Instytutem Książki i Instytutem Polskim w Berlinie – filia w Lipsku.

Więcej na:

www.leipzig-liest.de/reihe/44

Koordinacja: Joanna Czudec

Forum Dialogu Kultur.

Stypendia twórcze FWPN i Willi Decjusza w Krakowie

Projekt „Forum Dialogu Kultur. Stypendia Twórcze 2014” składał się z dwóch wzajemnie się uzupełniających i realizowanych równolegle komponentów: „Stypendiów Twórczych 2014” skierowanych do niemieckojęzycznych autorów i tłumaczy literatury z języka niemieckiego na język polski i z języka polskiego na język niemiecki oraz „Wyszehradzkich Rezydencji Literackich 2014” adresowanych do pisarzy, poetów, eseistów, krytyków, tłumaczy literatury i dziennikarzy z Polski, Czech, Węgier i ze Słowacji.

W 2014 roku projekt „Stypendia Twórcze” obejmował jedną edycję trzymiesięcznych pobytów w Willi Decjusza. Dzięki wsparciu Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej stypendia otrzymały: Martina Mair – autorka, ilustratorka książek, Daniela Dröscher – prozaiczka, autorka sztuk teatralnych, esejów, oraz Katharina

Schmitt – dramaturg, reżyserka teatralna, autorka słuchowisk radiowych.

W czasie pobytów pisarze i tłumacze pracowali indywidualnie nad własnymi tekstami literackimi, a także wspólnie nad scenariuszami wydarzeń literackich, warsztatów, dyskusji i wystąpień na konferencjach.

W dniach 24-28 października 2014 roku w Teatrze Dramatycznym w Wałbrzychu podczas XV Dni Dramaturgii „Z ogniem w głowie” odbywało się otwarte dla publiczności sceniczne czytanie sztuki dla młodzieży pt. „Als wäre ich Papier” stypendystki programu Danieli Dröscher. Sama pisarka była gościem wałbrzyskiego festiwalu. Znana reżyserka teatralna Magda Szpecht wraz z aktorami Ewelina Żak, Joanną Łaganowską, Ireną Wójcik i Piotrem Tokarzem oraz autorką tekstu >

przygotowali i zrealizowali sceniczne czytanie dramatu. Liczna publiczność przyjęła tekst entuzjastycznie.

19 listopada 2014 roku w ramach współpracy z Centrum Kultury „Dworek Białoprądnicki” odbyły się warsztaty artystyczne dla dzieci z udziałem stypendystki Martiny Mair. Zajęcia miały miejsce w pracowni plastycznej, a ich motywem przewodnim była ilustrowana przez niemiecką artystkę bajka dla dzieci zatytułowana „Ein Mantel für den Wiedehopf”. Po zapoznaniu się dzieci z polskim tłumaczeniem bajki ich zadaniem było wykreowanie własnej wizji głównych bohaterów opowieści z pomocą techniki kolażu. Podczas warsztatów Martina Mair rozmawiała z dziećmi oraz udzielała praktycznych wskazówek. Wszystkie prace zostały zaprezentowane w Centrum Kultury „Dworek Białoprądnicki”.

23 listopada 2014 roku w kawiarni literackiej Café Szafé w Krakowie odbyło się spotkanie literackie pt. „OSOBNO/ść” z udziałem Martiny Mair, Kathariny Schmitt i Daniela Dröscher. Moderatorką była tłumaczka i dramatopisarka Iwona Nowacka. Przetłumaczone na język polski teksty niemieckich autorek przeczytali na scenie aktorki i aktorzy z Krakowa – Lena Schimscheiner, Anna Piróg-Karaszkiewicz oraz Piotr Franasowicz.

„OSOBNO/ść” – spotkanie literackie z Danielą Dröscher, Kathariną Schmitt, Martiną Mair, 23 listopada 2014 roku. Fot. Piotr Żebrowski

Podczas spotkania zaproszone autorki zaprezentowały wybrane fragmenty swoich tekstów – dramatów i utworów prozatorskich. W ramach spotkania wyświetlana była też prezentacja multimedialna, która pokazywała ilustrowaną przez Martinę Mair bajkę „Ein Mantel für den Wiedehopf” oraz zdjęcia z warsztatów artystycznych z jej udziałem.

W czasie realizacji projektu kontynuowano również współpracę z Uniwersytetem Jagiellońskim oraz Uniwersytetem Pedagogicznym.

Stypendyści prowadzili indywidualnie warsztaty i prezentacje dla studentów na filologii germańskiej. Dodatkowo w ramach współpracy z Uniwersytetem Pedagogicznym w Krakowie odbyła się seria spotkań i dyskusji ze studentami filologii germańskiej, które prowadzili uczestnicy „Stypendiów Twórczych”. Stypendyści prezentowali również teksty literackie, nad którymi aktualnie pracowali, i dyskutowali ze studentami o ich problematyce.

Stypendyści byli także aktywnie włączani w działalność statutową samej Willi Decjusza. Brali oni udział jako eksperci w międzynarodowym seminarium eksperckim „Ukraina – Europa: Imperatyw bezpieczeństwa. Reżim transformacji i przymus dialogu. Zmuszeni do użycia siły” w ramach konferencji międzynarodowej pt. „Siła bezsilnych z rewizytą” oraz w spotkaniu z uczestnikami Wyszehradzkiej Akademii Zarządzania Kulturą – młodymi menedżerami kultury z Armenii, Azerbejdżanu, Białorusi, Czech, Gruzji, Mołdawii, Polski, ze Słowacji, z Ukrainy i Węgier.

Koordynacja: Aneta Jędrzejczak

Serwis internetowy „Polacy z wyboru”

Polacy z wyboru
Rodziny pochodzenia niemieckiego w Warszawie w XIX i XX wieku

WIRTUALNY SPACER   AKTUALNOŚCI   BOHATEROWIE   ODKRYWCY   O PROJEKCIE   KONTAKT

Wirtualny Spacer
Wybierz temat spaceru:

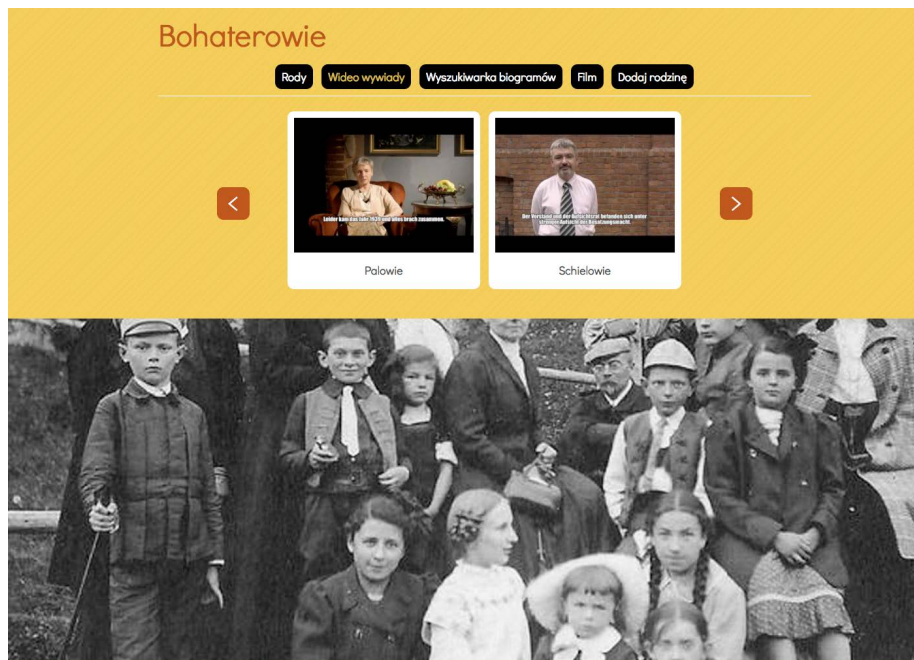
TRASA ZAKŁADÓW PRZEMYSŁOWYCH   TRASA ARCHITEKTURY S. SZYLLERA I J. HEURICHA   TRASA ARCHITEKTURY XVIII W.

Instrukcja

Serwis internetowy to kolejny etap projektu „Polacy z wyboru. Rodziny pochodzenia niemieckiego w Warszawie w XIX i XX wieku” realizowanego wspólnie przez Fundację Współpracy Polsko-Niemieckiej i Dom Spotkań z Historią. Projekt rozpoczął się w 2010 roku wystawą w DSH po

raz pierwszy kompleksowo prezentującą wkład społeczności pochodzenia niemieckiego w rozwój warszawskiego przemysłu i handlu, nauki i kultury, a także jej wkład w walkę o niepodległość Polski. Wystawa w 2011 roku odwiedziła Czerwony Ratusz w Berlinie, a w 2012 roku

była prezentowana w Dreźnie w Muzeum Kraszewskiego i ponownie w Warszawie w kościele ewangelicko-anglikańskim Świętej Trójcy. W 2012 roku ukazał się także elegancki album będący uzupełnieniem i rozszerzeniem materiałów prezentowanych na wystawie. Polsko-niemiecki serwis internetowy jest pomyślany nie tylko jako rozwinięcie wystawy i albumu, ale jako adresowane do internautów forum wymiany informacji, a także źródło wiedzy o historii Warszawy. Nowoczesny serwis został przygotowany na komputery stacjonarne oraz urządzenia mobilne. Inauguracja serwisu nastąpiła 8 marca 2014 roku w Domu Spotkań z Historią,

a jego prezentacji dokonali autorzy projektu: Tomasz Markiewicz, Tadeusz W. Świątek i Krzysztof Wittels. Na serwis składają się polska i niemiecka strona internetowa www.polaczywyboru.pl i www.polenausfreierwahl.de oraz profil na Facebooku. W 2014 roku zasób informacji o warszawskich „Polakach z wyboru” niemieckiego pochodzenia wzbogacił się m.in. o dodatkowe biografie będące wynikiem zainteresowań zarówno rodzin, jak i pasjonatów historii.

Koordinacja: Tomasz Markiewicz

Prezentacja działalności FWPN w ambasadzie Niemiec

Stoisko FWPN w ambasadzie Niemiec

20 września 2014 roku w ambasadach Niemiec i Francji odbył się dzień otwarty. Można było nie tylko zajrzeć za kuliszy obu ambasad, porozmawiać z ambasadorami tych krajów w Polsce, zwiedzić sąsiadujące ze sobą rezydencje przy ul. Jazdów, ale także poznać niemieckie

i francuskie przedsiębiorstwa, fundacje oraz organizacje polsko-niemieckie i polsko-francuskie.

Swoją działalność zaprezentowała w ambasadzie Niemiec także Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej. Odpowiadaliśmy na pytania dotyczące dzia-

Ogrody ambasady
Niemiec podczas dnia
otwartego

Ekspozycja na dziedzińcu ambasady
Niemiec podczas dnia otwartego

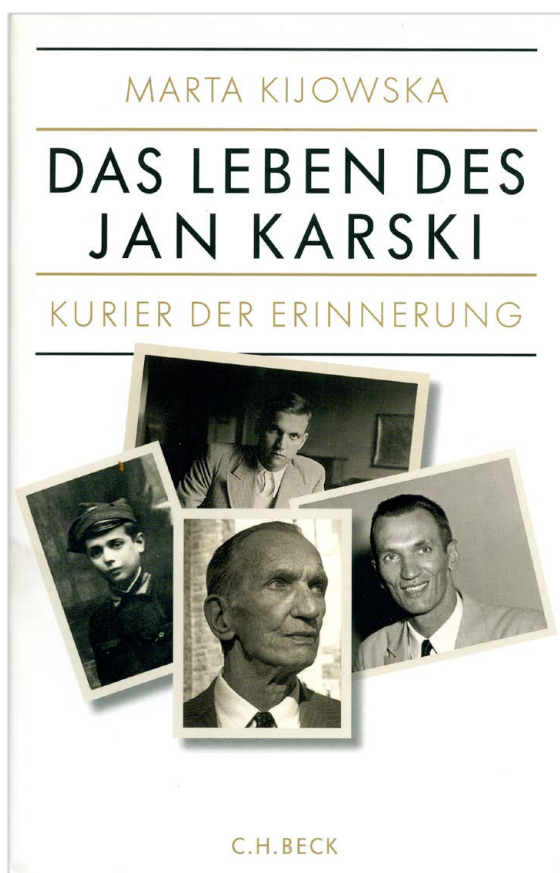
łałności FWPN, wspieranych projektów, programów stypendialnych, a także zachęcaliśmy do wzięcia udziału w konkursie wiedzy o Polakach z wyboru, czyli rodzinach pochodzenia niemieckiego w Warszawie. Nagrodą w konkursie były dwa albumy „Polacy z wyboru”. Album „Polacy z wyboru. Rodziny pochodzenia niemieckiego w Warszawie w XIX i XX wieku” to wspólne wydawnictwo FWPN

i Domu Spotkań z Historią i zarazem część projektu FWPN „Polacy z wyboru”, który składa się z wystawy mobilnej i serwisu internetowego.

Ankiety konkursowe wypełniło 56 osób, w tym 17 udzieliło poprawnych odpowiedzi. Zwycięzczyniami konkursu zostały Stanisława Pawłowska i Zofia Pieniak.

Koordinacja: Tomasz Markiewicz,
Magdalena Przedmojska

Prezentacja książki Marty Kijowskiej „Kurier pamięci. Życie Jana Karskiego” w Berlinie

Dzięki stypendium twórczemu FWPN Marta Kijowska, znana zarówno w Polsce, jak i w Niemczech publicystka i germanistka, napisała pierwszą na rynku niemieckim biografię Jana Karskiego pt. „Kurier der Erinnerung. Das Leben des Jan Karski” wydaną przez wydawnictwo C.H. Beck z Monachium. Prezentacja książki odbyła się 24 kwietnia 2014 roku, z okazji 100. rocznicy urodzin Jana Karskiego, w audytorium Topografii Teroru w Berlinie. Dzień ten był zarazem kulminacją programu Muzeum Historii Polski „Jan Karski. Niedokończona misja” i obchodzonego w Polsce roku emisariusza Polskiego Państwa Podziemnego.

Jan Karski (1914-2000) urodził się w Łodzi. W 1939 roku, gdy wybuchła wojna, był młodym dyplomata. Podczas okupacji niemieckiej stał się jednym z najaktywniejszych członków Polskiego Państwa Podziemnego i jednym z jego najważniejszych kurierów. Jesienią 1942 roku został wysłany na Zachód z misją specjalną. Miał informować polski rząd na uchodźstwie oraz aliantów o pracy Państwa Podziemnego, ale także o losach polskich Żydów. Jednak jego próby zaalarmowania świata o zagładzie Żydów spełzły na niczym. Karski został przyjęty w Londynie m.in. przez ministra spraw zagranicznych Anthony'ego Edena i w Waszyngtonie przez prezydenta USA Franklina D. Roosevelta, jednak nie wierzono mu. Po wojnie Karski przeprowadził się do Waszyngtonu, gdzie wykładał na Georgetown University. Dopiero w końcu lat. 70. ubiegłego wieku zgodził się powrócić do wojennych przeżyć jako bohater filmów dokumentalnych i autor książek, tym razem jako „kurier pamięci”, świadek zagłady Żydów i obojętności świata zachodniego na to wydarzenie. Powstanie tej ważnej pozycji, pierwszy raz przybliżającej czytelnikom niemieckim postać Jana Karskiego, to zarazem wkład FWPN w obchody Roku Jana Karskiego 2014.

**FWPN wsparła w 2014 roku
162 projekty kulturalne
w łącznej kwocie
4 523 874 zł.**

Pełna lista projektów dofinansowanych w 2014 roku przez FWPN jest dostępna w internecie na naszej stronie:
www.fwpn.org.pl

➤ Społeczeństwo, gospodarka, środowisko

XVII Forum Polsko-Niemieckie 80

„Koło dyskusyjne Polska” Niemieckiego Towarzystwa
Polityki Zagranicznej i FWPN 84

Seminarium FWPN i Forum Darczyńców:
„Co się liczy i czy można to obliczyć?” 86

Seminarium „Preserving European Choice:
What next for the EU Eastern Neighbourhood” 91

„Jak rozmawiać z Rosją?” – seminarium eksperckie 92

Debata „Niemiecka polityka wschodnia – obawy, interpretacje, fakty” 93

Debata „Europejska polityka wschodnia rok po Majdanie” 94

Seminarium „Rekomendacje dla europejskiej polityki wschodniej” 95

„Odważyć się na więcej Europy? Francja, Niemcy, Polska:
wspólne interesy i różne strategie” – konferencja 96

Wspólna dekada. Polska i Niemcy 10 lat w Unii Europejskiej 98

Spotkania dyskusyjne FWPN wokół książek 100

» S »

XVII Forum Polsko-Niemieckie

XVII Forum
Polsko-Niemieckie.
Sesja plenarna

Do najważniejszych projektów FWPN w 2014 roku należy zaliczyć XVII Forum Polsko-Niemieckie. Ponad 200 zaproszonych gości reprezentujących oba społeczeństwa, osobistości ze świata polityki, nauki, gospodarki, kultury i mediów spotkało się 19 i 20 listopada w Berlinie, aby debatować na temat „Przyszłość europejskiej polityki wschodniej” i wymienić poglądy w innych kwestiach mających kluczowe znaczenie dla współpracy obu krajów oraz nawiązać nowe kontakty i zdobyć bodźce do przyszłej pracy.

Pierwszy dzień Forum poświęcono w całości wiodącemu tematowi. Po przywitaniu przez gospodarzy – m.in. współprzewodniczącego Zarządu Fundacji Johanna von Thaddena, który wskazał na ogromny potencjał współpracy polsko-niemieckiej w Europie Wschodniej na przykładzie projektów FWPN realizowanych z partnerami w państwach leżących na wschód od UE – głos zabrali obaj ministrowie spraw zagranicznych: Frank-Walter Steinmeier i Grzegorz Schetyna. Przedstawili oni polityczne procesy decyzyjne w Niemczech i w Polsce, szkicując cele strategiczne. Naświetlając istniejące formy

Ministrowie spraw zagranicznych Grzegorz Schetyna i Frank-Walter Steinmeier

Od lewej: Johannes von Thadden, współprzewodniczący Zarządu FWP, Dietmar Woidke, premier Brandenburgii, Ryszard Kalisz, poseł na Sejm RP

współpracy, skonstatowali, że w sytuacji obecnego kryzysu coraz częściej liczy się polsko-niemiecka odpowiedzialność. Do wystąpień ze strony oficjalnych przedstawicieli polityki nawiązali następnie uczestnicy głównego panelu. Politycy Andreas Schockenhoff (deputowany, CDU, [†]) i Paweł Kowal (Polska Razem) oraz dziennikarki Maria Przełomieć (TVP) i Sabine Adler (Deutschlandfunk) byli panelistami moderowanej przez dyrektora, członka Zarządu FWP, Corneliusa Ochmanna publicznej dyskusji, w której z dużym zaangażowa-

niem prezentowano wachlarz poglądów, a głos zabierali liczni eksperci.

Sesje plenarne uzupełniły odbywające się drugiego dnia spotkania tematyczne w grupach roboczych z udziałem wybranych wcześniej wprowadzających. Oto ich tematy:

1. „Współpraca transgraniczna” (moderacja Klara Geywitz, deputowana Landtagu, SPD, członek Zarządu FWP), 2. „Zmiany demograficzne w Polsce i w Niemczech” (moderacja Rafał Woś, dziennikarz),

Prof. Krzysztof Miszczak,
dyrektor – członek Zarządu
FWPN, podczas dyskusji

3. „Gospodarka jako siła napędowa stosunków polsko-niemieckich?” (moderacja Michael Kern, dyrektor Polsko-Niemieckiej Izby Przemysłowo-Handlowej) oraz 4. „Forum Młodych. Przyszłość z historią? Historia z przyszłością!” (moderacja Ingo Schuster, Koło Młodych Towarzystwa Niemiecko-Polskiego w Berlinie). Uwzględniono tym samym wyrażane przez licznych partnerów życzenie, aby jeszcze szerzej niż dotąd umożliwić aktywny udział w Forum wszystkim uczestnikom i jak najlepiej wykorzystać ich ekspertyzy z różnych dziedzin. Wyniki prac grup roboczych podsumowane zostały na wspólnym posiedzeniu plenarnym moderowanym przez dyrektora, członka Zarządu FWPN, Krzysztofa Miszczaka, na którym poruszono także kwestię, czy i na ile doświadczenia współpracy polsko-niemieckiej mogą być modelem bądź impulsem do procesów transformacji i zbliżenia na wschodzie

Europy. Problem ten z pewnością będzie nadal dyskutowany z zainteresowanymi partnerami w odniesieniu do różnych konkretnych dziedzin. Uroczystym punktem kulminacyjnym Forum Polsko-Niemieckiego oraz okazją do pogłębienia fachowych dyskusji i konsolidacji sieci było wieczorne przyjęcie, na które zaprosił pierwszego dnia konferencji Dietmar Woidke, premier Brandenburgii i koordynator stosunków polsko-niemieckich. W swoim przemówieniu z uznaniem wypowiedział się o laureatach Nagrody Polsko-Niemieckiej – Międzynarodowym Domu Spotkań Młodzieży w Oświęcimiu i Centrum Edukacji i Spotkań Stowarzyszenie Zamek Trebnitz, którzy odebrali ją z rąk obu ministrów spraw zagranicznych. Forum Polsko-Niemieckie powstało w 1976 roku i jego działalność została potwierdzona w traktacie o dobrym sąsiedztwie i przyjaznej współpracy z 17 czerwca

Markus Meckel,
współprzewodniczący
Rady FWPN

1991 roku. Organizowane jest dorocznie we współpracy z ministerstwami spraw zagranicznych i ma stanowić płaszczyznę dialogu osobistości życia społecznego, gospodarki, kultury, nauki i polityki obu krajów w celu formułowania inicjatyw na rzecz dalszego rozwoju stosunków polsko-niemieckich i uczestnictwa w ich aktywnym kształtowaniu. Także dziś odgrywa ono ważną rolę, służąc dalszemu umacnianiu i utrwalaniu tych stosunków. Po prawie 25 latach coraz lepszej partnerskiej współpracy celem w tym roku było dalsze profilowanie Forum jako platformy społeczeństwa obywatelskiego, by w ten sposób zapoczątkować jego stopniową modernizację uzgodnioną przez oba rządy w programie współpracy w 2011 roku. Pod tym kątem po raz pierwszy organizację Forum przejęła FWPN we współpracy z obydwojema ministerstwami spraw zagranicznych. Jednym z nowych elemen-

tów stały się działania mające na celu poszerzenie uczestnictwa i otwarcie się na osoby zainteresowane w obu społeczeństwach, m.in. poprzez uruchomienie w czasie imprezy livestreamu.

Organizacja Forum była możliwa dzięki wsparciu finansowemu niemieckiego MSZ oraz gościnności Brandenburgii, która nie tylko udostępniła siedzibę swojego krajowego przedstawicielstwa w Berlinie, ale także udzieliła trudnej do przecenienia pomocy we wszystkich sprawach organizacyjnych. Nieocenione było również wsparcie Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP oraz pełnomocnika do spraw dialogu międzynarodowego w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów RP, sekretarza stanu Władysława Bartoszewskiego.

Koordinacja: Christiane Brandau

„Koło dyskusyjne Polska” Niemieckiego Towarzystwa Polityki Zagranicznej i FWPN

Wiceminister spraw zagranicznych dr Henryka Mościcka-Dendys i Markus Meckel podczas wykładu „Polska – silny gracz w polityce zagranicznej Unii Europejskiej”

Koło dyskusyjne Polska”, projekt kooperacyjny Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej i Niemieckiego Towarzystwa Polityki Zagranicznej (DGAP) oferuje decydentom ze świata polityki, nauki i gospodarki w Niemczech możli-

wość dyskusji z wybitnymi ekspertami na ważne tematy dotyczące Polski lub stosunków polsko-niemieckich. Format ten ma już w DGAP, jednym z najbardziej renomowanych think tanków w Niemczech, długą tradycję. Pod prze-

wodnictwem Markusa Meckela, współprzewodniczącego Rady FWPN, odbyło się w 2014 roku w Berlinie pięć posiedzeń, podczas których omawiano aktualne tematy polsko-niemieckie. Chodziło przy tym nie tylko o sprawy czysto bilateralne, ale o współpracę polsko-niemiecką na płaszczyźnie europejskiej i we współdziałaniu z innymi partnerami sojuszu. Na pierwszym spotkaniu 11 marca podsekretarz stanu do spraw parlamentarnych, polityki europejskiej i praw człowieka w Ministerstwie Spraw Zagranicznych RP dr Henryka Mościcka-Dendys wygłosiła wykład „Polska – silny gracz w polityce zagranicznej UE”. Temat „Doświadczenia z kampanii wyborczej do PE” dwaj dyskutanci drugiego spotkania 28 maja 2014 – prof. dr hab. Leszek Żyliński, kierownik Zakładu Literatury i Kultury XIX i XX wieku Katedry Filologii Germańskiej Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, i dr Peter Oliver Loew, wicedyrektor Deutsches Polen-Institut – wykorzystali do zaprezentowania „Spojrzenia na UE” i dyskursu europejskiego ostatnich dekad w kontekście historycznym i historyczno-kulturowym. Natomiast 23 czerwca podczas spotkania „Polityka wschodnia Niemiec i Polski” dr Susan Stewart, wiceprzewodnicząca grupy badawczej w Fundacji Nauka i Polityka w Berlinie, i Grzegorz Gromadzki, niezależny

ekspert z Warszawy, dyskutowali na temat wciąż bardzo aktualnego poszukiwania wspólnego głosu obu partnerów w sprawie kształtowania polityki UE wobec wschodnich sąsiadów. W nawiązaniu do tego kompleksu tematów 25 września Marta Babicz, kierowniczka referatu ds. polityki energetycznej w Ministerstwie Spraw Zagranicznych RP, i dr Andrzej Ancygier, Dahrendorf Fellow w Hertie School of Governance, debatowali na temat „Drogi do europejskiej unii energetycznej”, rozważając, jakie wnioski wynikają z polskiej propozycji w tej sprawie, w czym widzą jej siłę i słabości. Ostatnie posiedzenie 8 grudnia poświęcone było „Roli NATO oraz kształtowaniu europejskiej polityki bezpieczeństwa i polityki obronnej”. Dr Fritz Felgentreu, deputowany do Bundestagu z ramienia SPD, oraz Dominik Jankowski, czołowy specjalista zarządzania kryzysowego w Ministerstwie Spraw Zagranicznych RP, postawili pytanie, czy można zakładać powstanie „polsko-niemieckiego sporu” w obszarze polityki bezpieczeństwa, czy może – w przeciwieństwie do tego, co pozwala przypuszczać część publikowanych opinii – analiza i polityka obu partnerów są w tej dziedzinie w dużej mierze zgodne.

Koordinacja: Christiane Brandau

Seminarium FWPN i Forum Darczyńców: „Co się liczy i czy można to obliczyć?”

Forum Darczyńców z Fundacją Współpracy Polsko-Niemieckiej zorganizowały 14 lutego 2014 roku seminarium „Co się liczy i czy można to obliczyć. Inwestycja w kulturę okiem darczyńców – motywacje, metody i efekty”. Spotkanie otworzyli Agnieszka Sawczuk – członkini zarządu Forum Darczyńców, i Cornelius Ochmann – dyrektor, członek Zarządu

Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej. Słowo wstępne pt. „Sztuka dla sztuki?” wygłosiła Joanna Orlik, dyrektorka Małopolskiego Instytutu Kultury. Następnie zaprezentowane zostały różnorodne inicjatywy Fundacji i firm wspierających kulturę w Polsce, Niemczech i we Francji. Christopher Crimes, delegat generalny Fundacji NA!Fund z Francji, która została założona przez właściciela i prezesa firmy Solinest, opowiadał o wspieraniu projektów artystycznych, które dotyczą kwestii środowiska i zrównoważonego rozwoju. Michael M. Thoss, dyrektor Allianz Kulturstiftung z Niemiec, mówił o strategiach budowania sieci porozumień na rzecz kultury w Europie – angażowaniu się we współpracę z administracją publiczną, instytucjami kultury i mediami. Dzielił się też bogatymi doświadczeniami z działalności w obszarze kultury fundacji, którą reprezentuje. Maria Adamiec, koordynatorka Akademii Orange, na

Cornelius Ochmann, dyrektor – członek Zarządu FWPN, podczas wystąpienia „Czy kultura może zmienić świadomość społeczną?”

Od lewej: Marta Białek-Graczyk – prezeska Towarzystwa Inicjatyw Twórczych „ę”, Christopher Crimes – delegat generalny NAI!Fund, Jacek Michalak – prezes Atlasa Sztuki, wiceprezes Grupy Atlas, Michael M. Thoss – dyrektor Allianz Kulturstiftung, Justyna Duriasz-Bułhak – członkini Zarządu Fundacji Wspomagania Wsi, Alek Tarkowski, dyrektor Centrum Cyfrowego „Projekt: Polska”

przykładzie realizowanego programu opowiadała o edukacji kulturalnej wykorzystującej nowoczesne rozwiązania, aby dzięki uczestnictwu w projektach kulturalnych młodzi ludzie zyskiwali kompetencje przydatne w przyszłości. Justyna Duriasz-Bułhak, koordynatorka projektów w Fundacji Wspomagania Wsi, dowodziła, że kultura może stymulować rozwój lokalny. Odwołała się do 10-letnich doświadczeń fundacji w prowadzeniu projektów w obszarze kultury, w ramach których przekazała ona ponad 650 dotacji. Jacek Michalak, prezes Atlasa Sztuki, galerii założonej przez Grupę Atlas z branży budowlanej, radził, jak kreować program galerii sztuki i stworzyć rozpoznawalną i uznaną prywatną instytucję sztuki powołaną przez biznes. Cornelius Ochmann, dyrektor,

członek Zarządu FWPN, w wystąpieniu: „Czy kultura może zmienić świadomość społeczną?” pokazał na przykładzie zróżnicowanych inicjatyw skierowanych do różnych grup odbiorców, jak projekty z obszaru kultury budują relacje polsko-niemieckie i jak przyczyniają się do popularyzacji polskiej kultury w Niemczech i niemieckiej w Polsce. Forum Darczyńców i Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej w trosce o rozwój filantropii instytucjonalnej w Polsce zainicjowały tym seminarium dyskusję na temat najlepszych metod działania i efektów mecenatu kultury oraz sztuki, przyznawania dotacji przez prywatnych darczyńców na różnorodne inicjatywy w obszarze kultury oraz zawiązywania partnerstw.

Koordynacja: Tomasz Markiewicz

10-lecie działalności Forum Darczyńców

17 października 2014 roku Forum Darczyńców w Polsce z okazji 10-lecia swojej działalności zorganizowało w Zamku Królewskim w Warszawie konferencję: „Rola darczyńców w budowaniu społeczeństwa obywatelskiego. 10 lat Forum Darczyńców w Polsce”.

Została ona zrealizowana przy wsparciu FWPN, która jest członkiem zwykłym Forum Darczyńców od 2006 roku.

Konferencję otworzyło wystąpienie minister Ireny Wóycickiej, sekretarz stanu w Kancelarii Prezydenta RP, która doceniła działalność Forum Darczyńców na rzecz rozwoju społeczeństwa obywatelskiego w Polsce, podkreślając zaangażowanie Forum w działania na rzecz zmian legislacyjnych ułatwiających pracę organizacjom pozarządowym oraz upowszechnianie postaw filantropijnych.

Następnie członkowie Zarządu Forum – Ewa Krupa, Agnieszka Sawczuk i Piotr Szczepański – podsumowali najważniejsze dotychczasowe sukcesy organizacji i przedstawili wyzwania na kolejne lata wspólnie zdefiniowane przez członków Forum Darczyńców.

W dyskusji na temat wpływu darczyńców na rozwój społeczno-ekonomiczny Polski wzięli udział socjologowie prof. Ireneusz Krzemiński i prof. Andrzej Rychard oraz Tomasz Schimanek, polityk

Dyskusja o wpływie darczyńców na rozwój społeczno-ekonomiczny Polski. Od lewej: Dominika Wielowieyska („Gazeta Wyborcza”), prof. Ireneusz Krzemiński, prof. Andrzej Rychard, Tomasz Schimanek

społeczny, ekspert sektora pozarządowego. Dyskusję prowadziła Dominika Wielowieyska z „Gazety Wyborczej”. Paneliści rozmawiali o tym, jak stymulować rozwój filantropii w Polsce, w jaki sposób zachęcić do większego zaangażowania zamożne osoby prywatne i firmy. Odnosili się do ostatnich 25 lat

demokracji w Polsce w kontekście odbudowy solidarności społecznej i postaw prospołecznych. Zastanawiali się, na ile darczyńcy mogą przyczynić się do odbudowy wartości, do upowszechniania myślenia w kategoriach dobra wspólnego i do budowy kapitału społecznego. W drugiej części konferencji z perspektywy europejskiej o nowych wyzwaniach społecznych i poszukiwaniu wizji rozwoju organizacji darczyńców rozmawiali przedstawiciele siostrzanych organizacji Forum Darczyńców z Niemiec i z Rosji – dr Joachim Rogall, wiceprezes Niemieckiego Związku Fundacji, Natalia Kaminarskaya, dyrektorka Rosyjskiego Forum Darczyńców, oraz Gerry Salole, dyrektor Europejskiego Centrum Fundacji (EFC). Dyskusję prowadziła Ewa Kulik-Bielińska, dyrektorka Fundacji im. Stefana Batorego oraz prezeska EFC. Zaproszeni goście opowiadali o kondycji filantropii w ich krajach, o czynnikach, które wpłynęły na zwiększenie liczby fundacji grantodawczych, kim są darczyńcy, jakie cele najczęściej są wspierane. Gerry Salole z EFC mówił o najnowszych trendach w filantropii, nowych formach działalności fundacji. W konferencji wzięło udział 110 osób, m.in. przedstawiciele organizacji grantodawczych, firm zaangażowanych społecznie, placówek dyplomatycznych, administracji publicznej oraz parlamentarzyści i dziennikarze.

Dyskusja o perspektywach rozwoju organizacji darczyńców w Europie. Od lewej: Ewa Kulik-Bielińska, dr Joachim Rogall, Natalia Kaminarskaya, Gerry Salole

Dla członków Forum Darczyńców, partnerów i współpracujących organizacji odbyło się także spotkanie wieczorne – w nieformalnej atmosferze członkowie dzielili się swoimi wspomnieniami z początków działalności Forum, a także wzięli udział w quizie z wiedzy o Forum. Z okazji 10-lecia działalności Forum Darczyńców wydano folder rocznicowy, a w nim podsumowano najważniejsze sukcesy Forum, sformułowano wyzwania na kolejne 10 lat oraz przedstawiono sylwetki wszystkich członków. Organizację obchodów wsparło czterech członków Forum Darczyńców: Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej, Fundacja Bankowa im. Leopolda Kronenberga, Fundacja PZU i Fundacja Orange.

Forum Darczyńców w Polsce zrzesza organizacje, instytucje i firmy, które przyznają dotacje na różnorodne inicjatywy obywatelskie realizowane dla dobra publicznego. Organizacje te działają w takich obszarach, jak: nauka i edukacja, pomoc społeczna, ochrona zdrowia, dziedzictwo kulturowe i sztuka, ochrona środowiska, zwalczanie bezrobocia, rozwój społeczeństwa obywatelskiego, rozwój terenów wiejskich i przedsiębiorczości, przestrzeganie praw człowieka, współpraca międzynarodowa. Forum powstało w 2002 roku,

by doskonalić umiejętności grantodawców i upowszechniać dobre praktyki w przyznawaniu dotacji. Dzięki swojej pracy stara się także tworzyć przyjazne i przejrzyste warunki do rozwoju działalności grantodawczej oraz budować społeczną wiarygodność organizacji, firm i instytucji, które się taką działalnością zajmują. FWPN jest członkiem zwykłym Forum Darczyńców od 2006 roku.

Więcej informacji o działalności Forum Darczyńców w Polsce i o zasadach uczestnictwa w seminariach na:
www.forumdarczyncow.pl

Seminarium „Preserving European Choice. What next for the EU Eastern Neighbourhood”

W ramach programu rozwijającego inicjatywy polsko-niemieckie w Europie Wschodniej Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej oraz Warszawskie Biuro Europejskiej Rady Spraw Zagranicznych zorganizowały konferencję „Preserving European Choice: What next for the EU Eastern Neighbourhood”, która odbyła się 19 marca 2014 roku. Podczas debat i seminariów próbowano odpowiedzieć na liczne pytania związane z niepewną przyszłością Europy w obliczu rosyjskiej agresji na Ukrainę. O krokach, jakie powinna podjąć Unia Europejska, o zagrożonych losach Gruzji i Mołdawii i o ryzyku dalszej destabilizacji kontynentu, debatowali goście z całej Europy, m.in. Andrew Wilson z Europejskiej Rady Spraw Zagranicznych, Nicu Popescu z Instytutu Unii Europejskiej Studiów nad Bezpieczeństwem czy założyciel grupy pro.mova ze Lwowa Yevhen Hlibovytsky.

Koordinacja: Magdalena Przedmojska

Yevhen Hlibovytsky z Ukrainy
i Stefan Meister (ECFR)

„Jak rozmawiać z Rosją?” – seminarium eksperckie

Marieluise Beck

11 czerwca 2014 roku w Centrum Konferencyjnym Zielna odbyło się zamknięte seminarium eksperckie na temat współpracy polsko-rosyjskiej. Przedstawiciele Fundacji im. Heinricha Bölla, PAUCI, PISM, posłowie na Sejm oraz przedstawiciele niemieckiego Bundestagu, Ambasady Republiki Federalnej Niemiec w Warszawie, redaktorzy „Nowej Europy Wschodniej”, „New Eastern Europe” oraz dyrektorzy Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej próbowali wypracować rekomendacje dotyczące współpracy polsko-rosyjskiej w obecnej sytuacji politycznej i społecznej. Seminarium składało się z dwóch bloków tematycznych: „Analiza – gdzie

Ralf Fücks i Cornelius Ochmann

jesteśmy i dlaczego?” z wystąpieniami Janusza Onyszkiewicza i Manuela Sarazzina oraz moderacją Irene Hahn-Fuhr, dyrektorki Fundacji Heinricha Bölla w Warszawie, oraz „Strategia – dokąd idziemy i jak to osiągnąć?” z wprowadzeniem Marieluise Beck i Marcina Świącickiego oraz moderacją Jana Piekły z Fundacji PAUCI. Dyskusje dotyczyły w głównej mierze formy dialogu z Rosją, jak również nowego układu relacji Moskwa – Warszawa w aspektach: politycznym, społecznym, gospodarczym, kulturalnym. Uczestnicy panelu pierwszego zastanawiali się nad charakterem Partnerstwa Wschodniego – czy jego funkcjonowanie to sukces, czy porażka? Rozważali także przyczyny i skutki kryzysu wokół Ukrainy oraz kwestię, jakie są strategiczne cele polityki Rosji wobec UE.

Koordinacja: Magdalena Przedmojska

Debata „Niemiecka polityka wschodnia – obawy, interpretacje, fakty”

Agnieszka Łada z Instytutu Spraw Publicznych, Thomas Bagger z niemieckiego MSZ, Viola von Cramon z Partii Zielonych i Tobias Baumann z Niemieckiej Izby Przemysłowo-Handlowej

13 października 2014 roku w Centrum Konferencyjnym Zielna odbyła się debata „Niemiecka polityka wschodnia – obawy, interpretacje, fakty” współorganizowana przez Fundację Współpracy Polsko-Niemieckiej, Fundację Bertelsmanna, Instytut Spraw Publicznych, Ambasadę Republiki Federalnej Niemiec w Warszawie oraz Europejską Radę Spraw Zagranicznych. Debata dotyczyła sankcji Unii Europejskiej nałożonych na Rosję, roli Niemiec jako głównego aktora w powstrzymaniu agresji Rosji, jak również ważnego partnera handlowego tego kraju. Do udziału w debacie zaproszono przedstawicieli polityki i sektora gospodarczego: Thoma-

sa Baggera, szefa działu planowania w niemieckim Ministerstwie Spraw Zagranicznych, Tobiasa Baumanna, kierownika referatu ds. Rosji, Europy Wschodniej i Południowej, Turcji i Azji Środkowej w Niemieckiej Izbie Przemysłowo-Handlowej, oraz Violę von Cramon, ekspertkę ds. polityki wschodniej Partii Zielonych. Wyrażano obawę, czy Niemcy wytrzymają presję ekonomiczną, jaka wiąże się z sankcjami nałożonymi na Rosję, dyskutowano o postrzeganiu Rosji w niemieckim społeczeństwie, o bezpieczeństwie energetycznym i o konflikcie rosyjsko-ukraińskim.

Koordinacja: Magdalena Przedmojska

Debata „Europejska polityka wschodnia rok po Majdanie”

Paweł Zalewski, Cornelius Ochmann, Gernot Erler

W Centrum Konferencyjnym Zielenia odbyła się 9 grudnia 2014 roku debata pt. „Europejska polityka wschodnia rok po Majdanie” przygotowana przez FWPN w ramach programu „Rozmowy o przyszłości Europy”. W wydarzeniu zorganizowanym przez Fundację Współpracy Polsko-Niemieckiej wzięli udział Gernot Erler, polityk SPD, koordynator rządu federalnego do spraw współpracy z Rosją, Azją Środkową oraz krajami Partnerstwa Wschodniego, oraz b. poseł do Parlamentu Europejskiego i współprzewodniczący Polsko-Ukraińskiego Forum Partnerstwa

Paweł Zalewski. Całość była moderowana przez dyrektora, członka Zarządu FWPN, Corneliusa Ochmanna.

Uczestnicy wydarzenia zastanawiali się, jakie kroki zostały podjęte przez Europę, aby ofiara Majdanu nie poszła na marne. Gernot Erler podkreślał kwestię nadwyżężenia zaufania i zachwianej współpracy ekonomicznej Rosji i Niemiec, a także zarzuty, jakie wobec Unii Europejskiej formułuje Rosja.

Z kolei Paweł Zalewski szans na poprawę sytuacji na Ukrainie upatrywał w stawianiu żądań, wywieraniu nacisku finansowego oraz we współpracy ze Stanami Zjednoczonymi. Uczestnicy doszli do wspólnej konkluzji, że jedność Europy i jej solidarność to kwestie kluczowe do rozwiązania problemu na wschodzie Europy.

Wydarzeniem towarzyszącym była debata „Polska – Rosja. Bilans ekonomiczny dekady” organizowana przez Centrum Polsko-Rosyjskiego Dialogu i Porozumienia oraz Polskie Towarzystwo Ekonomiczne. Jej gośćmi byli prof. Rusłan Grinberg, dyrektor Instytutu Ekonomii Rosyjskiej Akademii Nauk, i prof. Elżbieta Mączyńska, prezes Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego. Dyskusję prowadził Grzegorz Ślubowski, redaktor naczelny redakcji publicystyki międzynarodowej Polskiego Radia.

Koordynacja: Magdalena Przedmojska

Seminarium

„Rekomendacje dla europejskiej polityki wschodniej”

Podczas zamkniętego seminarium eksperckiego „Rozmowy o przyszłości Europy. Rekomendacje dla europejskiej polityki wschodniej” zorganizowanego 11 grudnia 2014 roku przez Fundację Współpracy Polsko-Niemieckiej goście dyskutowali na temat europejskiej polityki wschodniej. Słowo wstępne do dyskusji wygłosili Hannes Adomeit (College of Europe, Warszawa-Natolin oraz Stiftung Wissenschaft und Politik, Berlin) oraz Marek Cichocki (College of Europe, Warszawa-Natolin). Wśród uczestników debaty byli m.in. Marek Całka, ambasador RP w Azerbejdżanie i Turkmenistanie, Wojciech Zajączkowski, ambasador RP w Moskwie, przedstawiciele think tanków. Podstawą do dyskusji był dokument strategiczny pt. „Germany’s Russia Policy: Temporary Deviation or Tidal Change?”.

Na pierwszym planie znalazło się pytanie o charakter relacji między Niemcami a Rosją oraz to, czy zmiana podejścia Niemiec do Rosji jest długotrwała, czy niedługo wróci do pragmatycznego business as usual.

Marek Cichocki
(College of Europe),
Hans-Peter
Hinrichsen
(ambasada
Niemiec)

Hannes Adomeit
(Stiftung Wissenschaft
und Politik)

Mówiono także o współpracy Berlina z Warszawą w zarządzaniu kryzysowym oraz o nowych kierunkach strategii bezpieczeństwa energetycznego.

Koordinacja: Magdalena Przedmojska

» „Odważyć się na więcej Europy? Francja, Niemcy i Polska: wspólne interesy i różne strategie” – konferencja

Czy Trójkąt Weimarski wciąż jeszcze pozostaje inspiratorem integracji europejskiej? A gdyby chciał nim być, czy nie byłaby wówczas niezbędna stała synchronizacja interesów i celów? Dialog, który obejmowałby specjalistów z różnych dziedzin i poziomów? W celu wymiany poglądów na ten temat 11 i 12 czerwca w pałacu Genshagen spotkali się naukowcy, przedstawiciele think tanków i czołowi dyplomaci. Wiodący temat konferencji brzmiał: „Odważyć się na więcej Europy?”. Odwołując się do aktualnej sytuacji wewnątrzpolitycznej w momencie konferencji (niedawne

wybory do Bundestagu w Niemczech, wcześniejsza zmiana władzy we Francji, wyzwania stojące przed ówczesnym rządem Tuska w Polsce), przedyskutowano przede wszystkim trzy bloki tematyczne: 1. Nowa potęga populistów i przyszłość Europy – przyczyny, wzory, strategie przeciwdziałania; 2. Konsolidacja, demokratyzacja, federalizacja, przebudowa unii walutowej – zapoczątkowanie unii politycznej oraz 3. Ukraina i skutki: o przyszłości europejskiej polityki wschodniej. Podczas otwartych, intensywnych dyskusji obecni na konferencji eksperci i decydenci wymieniali

Od lewej: Vivien Pertusot z IFRI, Daniela Schwarzer z Stiftung Wissenschaft und Politik, Stephen Bastos z Fundacji Genshagen

poglądy na temat poszczególnych bloków tematycznych, które przez cały rok nie straciły na aktualności politycznej, a jednocześnie dotyczą dalekosiężnych kwestii zasadniczych, wobec których UE także w średnim i dłuższym okresie wymaga konsensusu oraz możliwych do przyjęcia wspólnych strategii. Organizatorem konferencji nawiązującej do formatu dwóch poprzednich były: Fundacja Genshagen, Institut français des relations internationales (IFRI) oraz po raz pierwszy w 2014 roku Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej.

Koordinacja: Christiane Brandau

Wspólna dekada. Polska i Niemcy 10 lat w Unii Europejskiej

Konferencja w Warszawie, uczestnicy panelu dyskusyjnego. Od lewej: prof. Werner Weidenfeld – dyrektor Center for Applied Policy Research, dr Jacek Kucharczyk – prezes zarządu Instytutu Spraw Publicznych, Karsten D. Voigt – były członek Bundestagu i członek grupy eksperckiej Partnerstwo Wschodnie, prof. Danuta Hübner – posłanka do Parlamentu Europejskiego, Justyna Prus-Wojciechowska – Centrum Polsko-Rosyjskiego Dialogu i Porozumienia

12 maja 2014 roku ukazała się publikacja Instytutu Spraw Publicznych pt. „Wspólna dekada. Polska i Niemcy 10 lat w Unii Europejskiej”. Praca poświęcona jest przemianom w wybranych obsza-

rach współpracy pomiędzy Polską a Niemcami w ostatnich dziesięciu latach, m.in. stosunków gospodarczych, podejścia do polityki wschodniej, kontaktów młodzieży oraz współpracy

w kreowaniu polityki Unii Europejskiej. Ważną częścią publikacji są spostrzeżenia na temat zmian we wzajemnym postrzeganiu Niemców i Polaków oraz możliwe scenariusze rozwoju stosunków polsko-niemieckich w nadchodzących latach.

Publikacja powstała w ramach projektu badawczego „10 lat Polski i Niemiec w Unii Europejskiej” realizowanego wspólnie przez Instytut Spraw Publicznych i Zentrum für angewandte Politikforschung der Ludwig-Maximilians-Universität w Monachium we współpracy z Fundacją Friedricha Eberta w Warszawie.

Oficjalna prezentacja najnowszej publikacji Instytutu Spraw Publicznych miała miejsce w trakcie konferencji „Wspólna dekada. Podsumowanie 10 lat Polski i Niemiec w Unii Europejskiej i spojrzenie w przyszłość” w Centrum Konferencyjnym Zielna, w której uczestniczyła podsekretarz stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych RP Henryka Mościcka-Dendys oraz minister stanu w niemieckim Ministerstwie Spraw Zagranicznych Michael Roth. W ramach konferencji odbyły się panele dyskusyjne: „Wspólna dekada: polska i niemiecka miękka siła w polityce wschodniej

– osiągnięcia i wyzwania na przyszłość” oraz „Wspólna dekada: polska i niemiecka gospodarka razem w UE – korzyści, straty, wyzwania na przyszłość”. Natomiast 21 maja niemiecka wersja publikacji została zaprezentowana w Berlinie w Przedstawicielstwie Komisji Europejskiej podczas debaty „Wspólna polityka wschodnia? Nowe wyzwania dla Polski i Niemiec po 10 latach wspólnego członkostwa w UE”.

Publikacja „Wspólna dekada. Polska i Niemcy 10 lat w Unii Europejskiej” oraz towarzysząca jej konferencja zostały dofinansowane przez Fundację Współpracy Polsko-Niemieckiej.

Spotkania dyskusyjne FWPN wokół książek

Prezentacja książki prof. Leszka Żylińskiego.
Od lewej: Adam Krzemiński, Cornelius Ochmann i autor książki

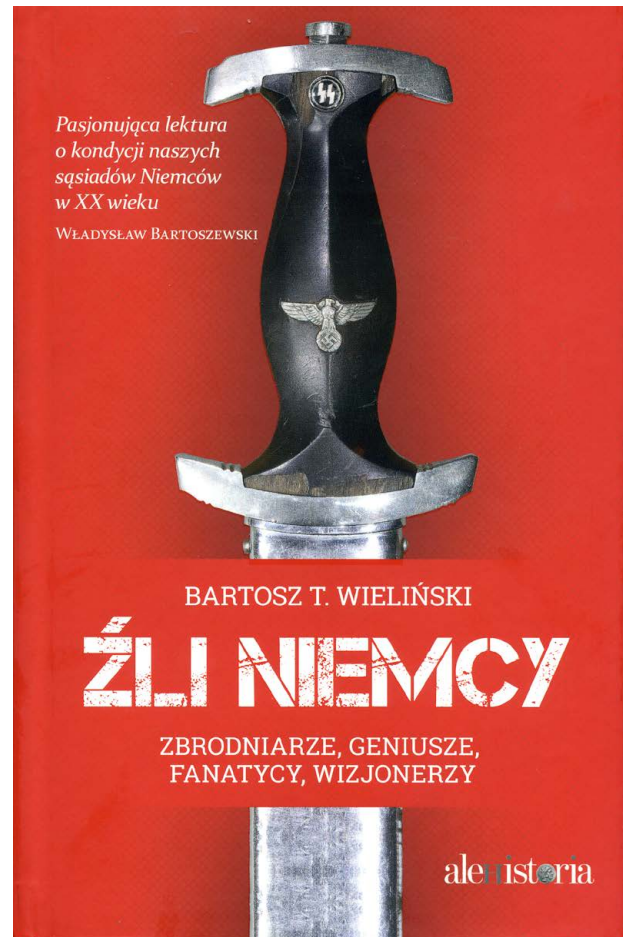
Prezentacja książki „Europa w niemieckiej myśli XIX-XXI wieku”

W siedzibie Fundacji 16 stycznia 2014 roku odbyła się prezentacja książki prof. Leszka Żylińskiego „Europa w niemieckiej myśli XIX-XXI wieku”. Autor jest kierownikiem Zakładu Literatury i Kultu-

ry XIX i XX wieku Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu oraz członkiem kapituły Nagrody Literackiej im. Samuela Bogumiła Lindego. W debacie na temat publikacji wzięli udział autor oraz Adam Krzemiński z tygodnika „Polityka”. Prowadził ją dyrektor, członek Zarządu FWPN, Cornelius Ochmann. Podkreślono, że opracowanie prof. Żylińskiego jest oparte na rozległej literaturze źródłowej

oraz przedmiotowej, że przekonuje siłą argumentów, ostrożnymi i wyważonymi konkluzjami co do nader zróżnicowanych intencji i uwarunkowań obecności myśli europejskiej w niemieckim literacko-publicystycznym kosmosie XIX-XX/XXI wieku. Przede wszystkim zaś umiejętnie przedstawia niemiecką specyfikę rozumienia pojęcia „Europa” od oświecenia po współczesność. Spotkanie zapoczątkowało cykl debat FWPN wokół nowości wydawniczych podejmujących tematy ważne dla relacji polsko-niemieckich.

Dyskusja wokół książki „Żli Niemcy” Bartosza T. Wielińskiego

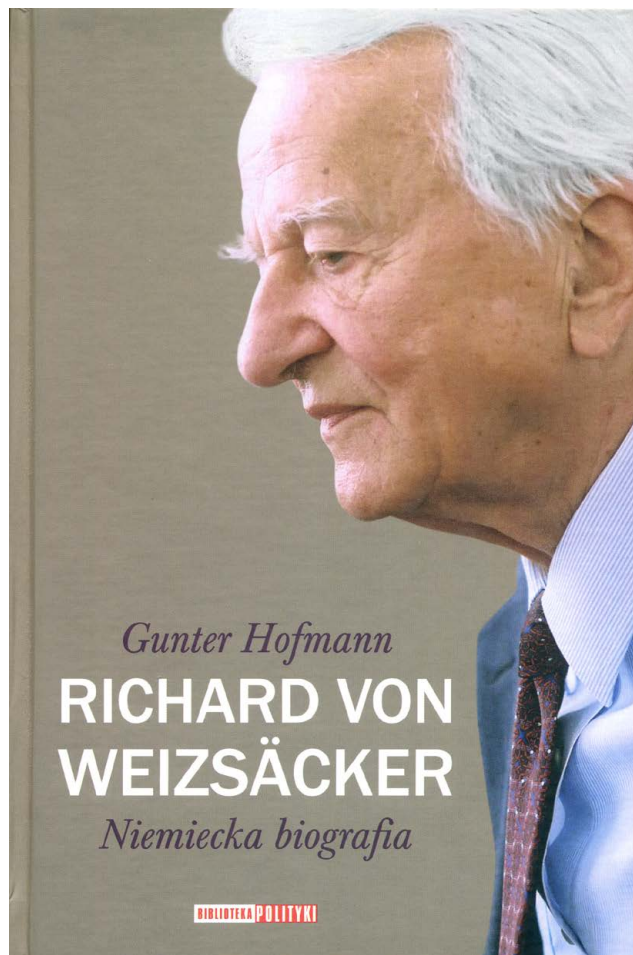
Od lewej: prof. Krzysztof Miszczak, Bartosz T. Wieliński i prof. Eugeniusz C. Król

FWPN 26 listopada 2014 roku zorganizowała spotkanie wokół książki „Żli Niemcy” Bartosza T. Wielińskiego. Oprócz

autora w dyskusji wzięli udział prof. Eugeniusz C. Król, dyrektor Instytutu Studiów Politycznych PAN, oraz prof. ➤

Krzysztof Miszczak, dyrektor, członek Zarządu FWPN, który moderował dyskusję. Debata koncentrowała się wokół kwestii przedstawiania historii w literaturze fachowej i reportażu historycznym. Zwracano uwagę na konsekwencje wyboru formy publicystyczno-reporterskiej dla tekstów o tematyce historycznej, a także na możliwe rozbieżności interpretacyjne wynikające z tego wyboru. Prof. Eugeniusz C. Król przedstawił komentarz do książki „Żli Niemcy” z punktu widzenia badacza historii. Podkreślono potrzebę edukacji historycznej w stosunkach polsko-niemieckich, a także rolę historyków i dziennikarzy w szerzeniu wiedzy o historii. Uczestnicy dyskusji zwrócili uwagę na wkład Bartosza T. Wielińskiego w naświetlanie zapomnianych bądź niedostatecznie wyjaśnionych faktów z polsko-niemieckiej historii, jak np. losy Heinza Reinefartha, zbrodniarza wojennego i kata Warszawy w 1944 roku, a po wojnie przez wiele lat burmistrza Westerlandu na wyspie Sylt.

Adam Michnik i Gunter Hofmann w FWPN o Polsce i Niemczech

Grudniowe spotkanie z cyklu debat FWPN wokół nowości wydawniczych podejmujących tematy ważne dla relacji polsko-niemieckich poświęcone było książce „Richard von Weizsäcker. Niemiecka biografia”. Uczestniczyli w nim: autor książki Gunter Hofmann z „Die Zeit”, redaktor naczelny „Gazety Wybor-

czej” Adam Michnik oraz tłumacz książki i redaktor tygodnika „Polityka” Adam Krzemiński. Rozmowę moderował dyrektor FWPN prof. Krzysztof Miszczak. Dyskusja koncentrowała się wokół wpływu byłego prezydenta Niemiec Richarda von Weizsäckera na polityczny kształt Europy XX wieku. Przypomniano drogę, jaką przeszedł Weizsäcker i jego środowisko, jego polityczne i życiowe wybory, zaangażowanie w zbliżenie z Polską. Rozmówcy odnieśli się do kontekstu historycznego – niemieckiej debaty wokół uznania granicy na Odrze i Nysie, znaczenia memorandum i listu biskupów, ale także kwestii, jak niemieccy politycy postrzegali w latach 70. i 80. opozycję demokratyczną w Polsce. Podkreślano, że mało jest w polityce postaci, które z taką jak Weizsäcker odwagą i wizjonerstwem potrafiły tam, gdzie to konieczne, płynąć pod prąd, a z historii wyciągnąć słuszne wnioski. Prezydent Richard von Weizsäcker udowodnił, że kierowanie się wartościami jest w polityce możliwe.

Koordinacja: Joanna Czudec, Karol Janoś,
Magdalena Przedmojska

FWPN wsparła w 2014 roku
60 projektów w dziedzinie
Społeczeństwo, gospodarka,
środowisko w łącznej kwocie
1 393 713 zł.

Pełna lista projektów dofinansowanych
w 2014 roku przez FWPN jest dostępna
w internecie na naszej stronie:
www.fwpm.org.pl

Sprawozdanie finansowe

Opinia niezależnego biegłego rewidenta dla Rady Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej

Przeprowadziliśmy badanie załączonego sprawozdania finansowego Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej (zwanej dalej Fundacją) z siedzibą w Warszawie przy ulicy Zielnej 37 obejmującego wprowadzenie do sprawozdania finansowego, bilans na dzień 31 grudnia 2014 r., który po stronie aktywów i pasywów wykazuje sumę 420 088 374,39 zł, rachunek zysków i strat za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2014 r. wykazujący stratę netto w kwocie 6 033,89 zł, zestawienie zmian w kapitale własnym, rachunek przepływów pieniężnych za ten rok obrotowy oraz dodatkowe informacje i objaśnienia.

Za sporządzenie zgodnego z obowiązującymi przepisami sprawozdania finansowego i sprawozdania z działalności jednostki oraz prawidłowość ksiąg rachunkowych odpowiedzialny jest

Zarząd Fundacji. Członkowie Zarządu oraz Rady Fundacji są zobowiązani do zapewnienia, aby sprawozdanie finansowe oraz sprawozdanie z działalności jednostki spełniały wymagania przewidziane w ustawie z 29 września 1994 r. o rachunkowości (Ustawa o rachunkowości – Dz.U. z 2013 r., poz. 330 z późn. zm.).

Naszym zadaniem było zbadanie załączonego sprawozdania finansowego i wyrażenie opinii o zgodności we wszystkich istotnych aspektach tego sprawozdania finansowego z wymagającymi zastosowania zasadami (polityką) rachunkowości oraz czy rzetelnie i jasno przedstawia ono we wszystkich istotnych aspektach sytuację majątkową i finansową, jak też wynik finansowy jednostki oraz o prawidłowości ksiąg rachunkowych stanowiących podstawę jego sporządzenia.

Badanie przeprowadziliśmy stosownie do:

- a) przepisów rozdziału 7 Ustawy o rachunkowości;
- b) krajowych standardów rewizji finansowej wydanych przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów.

Badanie zostało zaplanowane i przeprowadzone tak, aby uzyskać wystarczającą pewność, że sprawozdanie finansowe nie zawiera istotnych błędów i przeczeń. Badanie obejmowało między innymi sprawdzenie na podstawie wybranej próby dowodów potwierdzających kwoty i informacje wykazane w sprawozdaniu finansowym. Badanie obejmowało również ocenę zasad rachunkowości stosowanych przez Fundację oraz istotnych oszacowań dokonywanych przy sporządzeniu sprawozdania finansowego, a także ogólną ocenę jego prezentacji. Uważamy, że nasze badanie stanowiło wystarczającą podstawę do wyrażenia opinii.

Naszym zdaniem załączone sprawozdanie finansowe we wszystkich istotnych aspektach:

- a) przedstawia rzetelnie i jasno sytuację majątkową i finansową Fundacji na dzień 31 grudnia 2014 r. oraz wynik finansowy za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2014 r. zgod-

nie z obowiązującymi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zasadami rachunkowości określonymi w Ustawie o rachunkowości;

- b) jest zgodne w formie i treści z obowiązującymi Fundację przepisami prawa oraz statutem Fundacji;
- c) zostało sporządzone na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych zgodnie z wymagającymi zastosowania zasadami (polityką) rachunkowości.

Informacje zawarte w sprawozdaniu z działalności Fundacji za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2014 r. uwzględniają rozporządzenia ministra sprawiedliwości z 8 maja 2001 r. w sprawie ramowego zakresu sprawozdania z działalności Fundacji (Dz.U. z 2001 r., nr 50 poz. 529 z późn. zm.) i są zgodne z informacjami zawartymi w zbadanym sprawozdaniu finansowym.

Przeprowadzający badanie w imieniu PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o., spółki wpisanej na listę podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych pod numerem 144:

Witold Rogacki

kluczowy biegły rewident

Numer ewidencyjny 11485

Warszawa, 2 czerwca 2015 r.

Bilans

Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej w Warszawie
wg stanu na 31.12.2014 roku

Suma w zł na:

	Aktywa	31.12.2014	31.12.2013
A.	Aktywa trwałe	166 075 783,97	135 643 330,34
I	Wartości niematerialne i prawne	0,00	39 130,55
	1. Koszty zakończonych prac rozwojowych		
	2. Wartość firmy		
	3. Inne wartości niematerialne i prawne	0,00	39 130,55
	4. Zaliczki na wartości niematerialne i prawne		
II	Rzeczowe aktywa trwałe	5 378 129,82	5 738 269,04
	1. Środki trwałe	5 378 129,82	5 738 269,04
	a) grunty, w tym prawo wieczystego użytkowania	135 282,57	139 356,41
	b) budynki, lokale, obiekty inżynierii	4 681 864,23	4 838 077,02
	c) urządzenia techniczne i maszyny	168 629,75	253 231,22
	d) środki transportu	44 745,31	63 260,59
	e) inne środki trwałe	347 607,96	444 343,80
	2. Środki trwałe w budowie		
	3. Zaliczki na środki trwałe w budowie		
III	Należności długoterminowe		
IV	Inwestycje długoterminowe	159 145 930,24	128 236 620,62
	1. Nieruchomości	59 842 541,81	61 833 753,51
	2. Wartości niematerialne i prawne		
	3. Długoterminowe aktywa finansowe	99 303 388,43	66 402 867,11
	- udziały lub akcje		
	- inne papiery wartościowe	99 303 388,43	66 402 867,11
	- udzielone pożyczki		
	- inne długoterminowe aktywa finansowe		
	4. Inne inwestycje długoterminowe		

Suma w zł na:

	Aktywa	31.12.2014	31.12.2013
V	Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	1 551 723,91	1 629 310,13
	1. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		
	2. Inne rozliczenia międzyokresowe	1 551 723,91	1 629 310,13
B.	Aktywa obrotowe	254 012 590,42	284 935 468,82
I	Zapasy	7 882,02	7 574,10
	1. Materiały		
	2. Półprodukty i produkty w toku		
	3. Produkty gotowe		
	4. Towary		
	5. Zaliczki na dostawy	7 882,02	7 574,10
II	Należności krótkoterminowe	659 682,45	673 591,76
	1. Z tytułu dostaw i usług o okresie spłaty	659 608,24	673 591,76
	- do 12 miesięcy	659 608,24	673 591,76
	- powyżej 12 miesięcy		
	2. Z tytułu podatków, dotacji, ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych; innych świadczeń		
	3. Inne należności	74,21	0,00
	4. Należności dochodzone w drodze sądowej		
III	Inwestycje krótkoterminowe	249 931 390,78	278 319 460,59
	1. Krótkoterminowe aktywa finansowe	249 931 390,78	278 319 460,59
	a) w pozostałych jednostkach	246 102 561,91	214 688 797,79
	- udziały lub akcje		
	- inne papiery wartościowe	34 295 843,35	5 157 291,60
	- udzielone pożyczki		0,00
	- inne krótkoterminowe aktywa finansowe	211 806 718,56	209 531 506,19
	b) środki pieniężne i inne aktywa pieniężne	3 828 828,87	63 630 662,80
	- środki pieniężne w kasie i na rachunkach	3 828 828,87	2 630 662,80
	- inne środki pieniężne	0,00	61 000 000,00
	- inne aktywa pieniężne		
	2. Inne inwestycje krótkoterminowe		
IV	Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	3 413 635,17	5 934 842,37
	AKTYWA RAZEM	420 088 374,39	420 578 799,16

Pasywa		31.12.2014	31.12.2013
A.	Fundusz własny	418 645 991,61	418 652 025,50
I	Fundusz podstawowy	418 651 607,70	417 373 985,86
II	Fundusz z aktualizacji wyceny	417,80	417,80
III	Zysk (strata) netto za rok obrotowy	-6 033,89	1 277 621,84
B.	Zobowiązania i rezerwy	1 442 382,78	1 926 773,66
I	Rezerwy na zobowiązania	25 422,00	172 056,00
	1. Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego		
	2. Rezerwy na świadczenia emerytalne i podobne	25 422,00	172 056,00
	- długoterminowe		
	- krótkoterminowe	25 422,00	172 056,00
	3. Pozostałe rezerwy		
	- długoterminowe		
	- krótkoterminowe		
II	Zobowiązania długoterminowe	442 707,41	741 301,93
	1. Kredyty i pożyczki		
	2. Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych		
	3. Inne zobowiązania finansowe		
	4. Inne	442 707,41	741 301,93
III	Zobowiązania krótkoterminowe	945 360,33	986 917,62
	1. Kredyty i pożyczki		
	2. Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych		
	3. Inne zobowiązania finansowe		
	4. Z tytułu dostaw i usług o okresie wymagalności	296 314,62	382 046,22
	- do 12 miesięcy	296 314,62	382 046,22
	- powyżej 12 miesięcy		
	5. Zaliczki otrzymane na dostawy		
	6. Zobowiązania wekslowe		
	7. Zobowiązania z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń i innych świadczeń	156 987,61	172 176,28
	8. Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń	23 535,17	18 427,08
	9. Inne zobowiązania	464 248,23	405 578,01
	10. Fundusze specjalne	4 274,70	8 690,03
IV	Rozliczenia międzyokresowe	28 893,04	26 498,11
	1. Ujemna wartość firmy		
	2. Inne rozliczenia międzyokresowe	28 893,04	26 498,11
	- długoterminowe		
	- krótkoterminowe	28 893,04	26 498,11
	PASYWA RAZEM	420 088 374,39	420 578 799,16

Rachunek zysków i strat sporządzony

za okres 01.01.2014–31.12.2014 (wariant kalkulacyjny)

		za rok 2014	za rok 2013
A.	Przychody działalności pożytku publicznego	271 796,587	318 905,77
I	Przychody działalności nieodpłatnej	271 796,58	314 039,94
II	Przychody działalności odpłatnej		4 865,83
B.	Koszty realizacji zadań pożytku publicznego	12 120 443,59	13 384 089,15
I	Koszty działalności nieodpłatnej	12 120 443,59	13 368 978,31
II	Koszty działalności odpłatnej		15 110,84
C.	Wynik finansowy działalności pożytku publicznego (A-B)	-11 848 647,01	-13 065 183,38
D.	Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	8 878 369,70	8 858 919,32
I	Przychody netto ze sprzedaży produktów	8 878 369,70	8 858 919,32
E.	Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów	5 581 369,50	6 000 813,30
I	Koszt własny sprzedanych produktów	5 581 369,50	6 000 813,30
F.	Zysk /strata brutto ze sprzedaży (D-E)	3 297 000,20	2 858 106,02
G.	Koszty ogólnego zarządu	3 163 368,83	4 261 670,93
H.	Zysk/strata na działalności statutowej, statutowej działalności pożytku publicznego i gospodarczej (C+F-G)	-11 715 015,64	-14 468 748,29
I.	Pozostałe przychody operacyjne	98 238,99	65 244,64
I	Zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych		
II	Inne pozostałe przychody operacyjne	98 238,99	65 244,64
J.	Pozostałe koszty operacyjne	38 196,02	85 545,11
I	Strata ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych		2 229,17
II	Aktualizacja wartości aktywów niefinansowych		
III	Inne koszty operacyjne	38 196,02	83 315,94
K.	Zysk /strata z działalności operacyjnej (H+I-J)	-11 654 972,67	-14 489 048,76
L.	Przychody finansowe	11 655 462,56	15 789 376,08
I	Odsetki	10 459 097,89	15 078 124,42
II	Zysk ze zbycia inwestycji		
III	Aktualizacja wartości inwestycji	1 196 364,67	711 251,66
IV	Inne		

M.	Koszty finansowe	6 523,78	22 705,48
I	Odsetki	159,71	4 773,44
II	Strata ze zbycia inwestycji		
III	Aktualizacja wartości inwestycji		
IV	Inne	6 364,07	17 932,04
N.	Zysk /strata z działalności statutowej, statutowej pożytku publicznego i gospodarczej (K+L-M)	-6 033,89	1 277 621,84
O.	Wynik zdarzeń nadzwyczajnych (OI – OII)		
I	Zyski nadzwyczajne		
II	Straty nadzwyczajne		
P.	Zysk /strata brutto (N+O)	-6 033,89	1 277 621,84
R.	Podatek dochodowy		
S.	Zysk /strata netto (P-R)	-6 033,89	1 277 621,84

Warszawa, 02.06.2015

Zatwierdzili:

Klara Geywitz

Krzysztof Miszczak

Cornelius Ochmann

Johannes von Thadden

Robert Traba

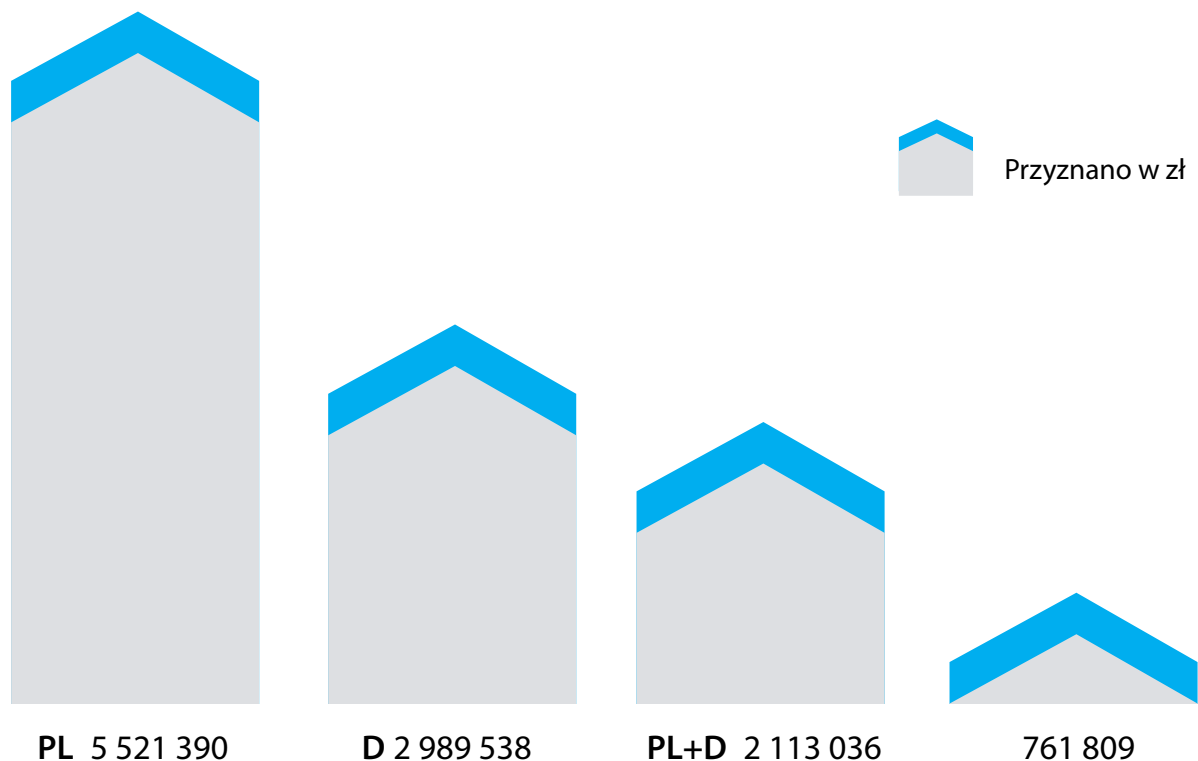
Sporzadziła:

Anna Łaniecka

Dotacje przyznane w roku 2014

A. Dotacje w podziale na kraje realizacji

Miejsce realizacji projektu	Liczba projektów	Przyznano w zł	Udział procentowy przyznanych kwot
Polska	211	5 521 390	48,49%
Niemcy	120	2 989 538	26,26%
Polska i Niemcy	54	2 113 036	18,56%
Poza klasyfikacją (także poza Polską i Niemcami)	16	761 809	6,69%
Razem	401	11 385 773	100,00%

B. Dotacje realizowane w Polsce w podziale na województwa

Suma dotacji na projekty realizowane w Polsce – 100%

Miejsce realizacji projektu	Liczba projektów	Przyznano w zł	Udział procentowy
więcej niż jedno województwo	18	581 135	10,53%
dolnośląskie	32	819 468	14,84%
kujawsko-pomorskie	4	83 550	1,51%
lubelskie	5	182 485	3,31%
lubuskie	11	185 248	3,36%
łódzkie	8	248 310	4,50%
małopolskie	12	288 179	5,22%
mazowieckie	57	1 554 890	28,16%
opolskie	3	84 500	1,53%
podkarpackie	2	78 000	1,41%
podlaskie	5	113 920	2,06%
pomorskie	4	55 460	1,00%
śląskie	16	287 900	5,21%
świętokrzyskie	0	0	0,00%
warmińsko-mazurskie	9	231 600	4,20%
wielkopolskie	13	327 610	5,93%
zachodniopomorskie	12	399 136	7,23%
Razem Polska	211	5 521 390	100,00%

C. Dotacje realizowane w Niemczech w podziale na kraje związkowe

Suma dotacji na projekty realizowane w Niemczech – 100%

Region	Liczba projektów	Przyznano w zł	Udział procentowy
Badenia-Wirtembergia	7	73 200	2,45%
Bawaria	11	305 285	10,21%
Berlin	20	644 840	21,57%
Brandenburgia	16	469 572	15,71%
Brema	0	0	0,00%
Dolna Saksonia	5	48 723	1,63%
Hamburg	0	0	0,00%
Hesja	6	288 965	9,66%
Meklemburgia-Pomorze Przednie	5	126 380	4,23%
Nadrenia Północna-Westfalia	19	389 407	131,03%
Nadrenia-Palatynat	4	61 425	2,05%
Saara	1	20 750	0,69%
Saksonia	9	224 714	7,52%
Saksonia-Anhalt	3	42 100	1,41%
Szlezwik-Holsztyn	3	65 065	2,18%
Turyngia	3	59 853	2,00%
Niemcy (więcej niż jeden Land)	8	169 261	5,66%
Razem Niemcy	120	2 989 538	100,00%

Rada FWPN

Zarząd FWPN

wg stanu na grudzień 2014

Rada

Współprzewodniczący

Marek Krzakała

Posel na Sejm RP, członek Klubu Parlamentarnego Platformy Obywatelskiej, germanista, przewodniczący Polsko-Niemieckiej Grupy Parlamentarnej, członek delegacji do Zgromadzenia Parlamentarnej Rady Europy.

Markus Meckel

Deputowany do Bundestagu w latach 1990-2009, w latach 1994-2009 przewodniczący Niemiecko-Polskiej Grupy Parlamentarnej i zastępca rzecznika ds. polityki zagranicznej frakcji SPD w Bundestagu. Przewodniczący Rady Federalnej Fundacji Badań nad Dyktaturą SED. Od października 2013 r. prezydent Niemieckiego Ludowego Związku Opieki nad Grobami Wojennymi.

Członkowie

Karl-Matthias Klause

Kierownik referatu ds. Europy Środkowej (Chorwacja, Austria, Polska, Czechy, Słowacja, Słowenia, Węgry) niemieckiego MSZ. W służbie dyplomatycznej od 1992 r. 1992-1995 zatrudniony w Urzędzie Kanclerskim w referacie ds. polityki bezpieczeństwa i relacji transatlantyckich, 1995-

1997 doradca przewodniczącego Komisji Spraw Zagranicznych Bundestagu, 1997-2000 kierownik działu prasowego ambasady Niemiec w Warszawie, 2003-2006 referent w referacie ds. parlamentarnych i rządowych niemieckiego MSZ, 2003-2006 attaché kulturalny ambasady Niemiec w Londynie, 2006-2009 pracownik wydziału ds. polityki zagranicznej Urzędu Kanclerskiego, 2009-2013 kierownik wydziału ds. prasy i komunikacji i rzecznik ambasady Niemiec w Waszyngtonie.

Hartmut Koschyk

Deputowany do Bundestagu z ramienia CSU, 2009-2013 parlamentarny sekretarz stanu w Federalnym Ministerstwie Finansów, od stycznia 2014 r. pełnomocnik rządu federalnego do spraw przesiedleńców i mniejszości narodowych, od 1990 r. członek Niemiecko-Polskiej Grupy Parlamentarnej, w latach 2005-2009 sekretarz parlamentarny Grupy Krajowej CSU w Bundestagu.

dr hab. Jerzy Kranz

Profesor Akademii Leona Koźmińskiego w Warszawie. 1971-1975 redaktor Agence France-Presse, 1975-1990 pracownik naukowy Instytutu Nauk Prawnych PAN, 1990-1995 radca, a następnie radca-minister pełnomocny Ambasady RP w Republice Federalnej Niemiec, 1995-1998 wicedyrektor Centrum Stosunków Międzynarodowych w Warszawie, 1998-2002 dyrektor departamentu, podsekretarz stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych, a następnie ambasador w Republice Federalnej Niemiec. W latach 2003-2008 profesor Szkoły Głównej Handlowej oraz Wyższej Szkoły Europejskiej im. ks. Józefa Tischnera.

dr Henryka Mościcka-Dendys

Od kwietnia 2013 r. podsekretarz stanu w MSZ. W służbie dyplomatycznej od 2002 r. W latach 2007-2011 I sekretarz, a następnie radca w Ambasadzie RP w Berlinie, 2012-2013 dyrektor Departamentu Polityki Europejskiej w MSZ. Wcześniej m.in. naczelnik Wydziału Koordynacji w Departamencie Unii Europejskiej MSZ oraz ekspert w biurze komisarza ds. demokratycznego rozwoju Rady Państw Morza Bałtyckiego (w 2003 r.).

Thomas Nord

Deputowany do Bundestagu z ramienia partii Die Linke. Urodził się w 1957 r. w Berlinie. W 1976 r. ukończył studia na wydziale kulturoznawstwa. Działał w FDJ oraz SED. Przełom demokratyczny roku 1989 otworzył mu drogę do niemieckiej socjaldemokracji. Na początku działał w PDS, obecnie w Die Linke, od 1999 w Brandenburgii. Od lutego 2005 do lutego 2012 r. był przewodniczącym partii w tym kraju związkowym. W 2009 r. został po raz pierwszy wybrany w wyborach bezpośrednich Die Linke do Bundestagu, później w 2013 ponownie z listy landowej. Od 2012 r. jest członkiem zarządu partii, od 2014 zaś jej skarbnikiem federalnym.

Rainer Steenblock

1994-2009 deputowany do Bundestagu, od 2002 r. rzecznik ds. polityki europejskiej frakcji Bündnis 90/Die Grünen w Bundestagu, 2002--2009 członek Zgromadzenia Parlamentarnego Rady Europy oraz OBWE. Od 2009 r. prezydent European Integration Strategy Association (EISA).

prof. dr hab. Edmund Wnuk-Lipiński

Honorowy rektor i współtwórca Collegium Civitas w Warszawie, socjolog, profesor zwyczajny, założyciel i pierwszy dyrektor Instytutu Studiów Politycznych PAN, wykładowca w College of Europe (Bruges-Natolin). Członek Centralnej Komisji do spraw Stopni i Tytułów Naukowych.

prof. dr hab. Andrzej Zoll

Prawnik, od 2009 r. przewodniczy Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Karnego, a od 2011 r. Komisji Etyki w Nauce, były przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej, były sędzia i prezes Trybunału Konstytucyjnego, od 2000 do 2006 r. rzecznik praw obywatelskich, wykładowca akademicki, współautor polskiego Kodeksu karnego z 1997 r., dr honoris causa Uniwersytetu w Moguncji.

Zarząd

Współprzewodniczący

dr Andrzej Grajewski

Doktor nauk politycznych, historyk, kierownik działu „Świat” tygodnika „Gość Niedzielny”, od 1999 do 2006 r. członek Kolegium Instytutu Pamięci Narodowej, członek Polsko-Rosyjskiej Grupy ds. Trudnych oraz Forum Polsko-Czeskiego. Zasiada w Międzynarodowej Radzie Centrum Polsko-Rosyjskiego Dialogu i Porozumienia.

dr Johannes von Thadden

Członek zarządu europejskiego koncernu kosmicznego Airbus DS. Od lat zaangażowany we współpracę polsko-niemiecką. Zasiada m.in. w Federalnym Zarządzie Towarzystw Polsko-Niemieckich. Studiował ekonomię, historię i nauki polityczne, pracę doktorską napisał o rozwoju politycznym i gospodarczym Polski w latach 1945-1980. 2004–2007 dyrektor zarządzający CDU.

Członkowie

Klara Geywitz

Deputowana do Landtagu Brandenburgii. Należy do Towarzystwa Polsko-Niemieckiego Brandenburgii. Ukończyła studia politologiczne na Uniwersytecie w Poczdamie. W latach 2002-2004 była referentką w związku krajowym SPD w Brandenburgii. Od 1994 jest członkiem partii SPD. W latach 1998-2013 była członkiem zgromadzenia radnych miejskich Poczdamu, gdzie ponownie wybrano ją w maju 2014 r. W latach 2008-2013 wiceprzewodnicząca związku krajowego SPD w Brandenburgii, a od 2013 jego sekretarz generalna. Od 2004 deputowana do Landtagu Brandenburgii. W latach 2004-2009 była wiceprzewodniczącą frakcji SPD w Landtagu, przewodniczącą grupy roboczej ds. nauki i oświaty. W latach 2009-2010 obejmowała stanowisko parlamentarnej sekretarz generalnej frakcji SPD w Landtagu. Obecnie jest

rzeczniką ds. polityki finansowej frakcji SPD w Landtagu, członkiem Komisji Budżetowej i Finansów, przewodniczącą Komisji Specjalnej ds. Portu Lotniczego Berlin-Brandenburg.

prof. dr hab. Krzysztof Miszczak

Dyrektor zarządzający, studiował nauki polityczne, stosunki międzynarodowe, dziennikarstwo, filozofię i sinologię w Warszawie, Monachium i Londynie. Profesor nadzwyczajny SGH. Od 1996 w służbie dyplomatycznej, m.in. kierował Przedstawicielstwem Ambasady RP w Kolonii. 2001-2002 dyrektor Departamentu Polityki Bezpieczeństwa Europejskiego w MSZ, 2005-2007 dyrektor Departamentu Spraw Zagranicznych w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, 2008-2013 dyrektor Biura Pełnomocnika Prezesa Rady Ministrów ds. Dialogu Międzynarodowego KPRM Władysława Bartoszewskiego. W latach 2009-2013 przewodniczący Forum Polsko-Niemieckiego.

Cornelius Ochmann

Dyrektor zarządzający, specjalista ds. polityki europejskiej, relacji UE – Rosja oraz Polski, Rosji, Ukrainy, Białorusi. Studiował na uniwersytetach w Moguncji i we Wrocławiu. Przebywał w celach badawczych w Moskwie i Jerozolimie (Hebrew University). W latach 1994-2013 pracował w Fundacji Bertelsmanna, gdzie był odpowiedzialny m.in. za projekt International Bertelsmann Forum (IBF), doradzał niemieckiemu MSZ i europejskim instytucjom w relacjach z krajami Europy Wschodniej.

prof. dr hab. Robert Traba

Historyk, politolog, kulturoznawca, założyciel olsztyńskiego stowarzyszenia Wspólnota Kulturowa „Borussia”. Od 2006 r. dyrektor Centrum Badań Historycznych PAN w Berlinie, profesor w Instytucie Studiów Politycznych PAN, honorowy profesor na Freie Universität w Berlinie, od 2007 r. współprzewodniczący Polsko-Niemieckiej Komisji Podręcznikowej.

Zespół pracowników Biura FWPN

wg stanu na grudzień 2014

Dyrektorzy

– członkowie Zarządu:

Krzysztof Miszczak

Cornelius Ochmann

Pracownicy:

Beata Sobczak

kierownik organizacyjny

Agnieszka Kozaczyńska

asystentka Zarządu

Piotr Kunisz

asystent Zarządu

**Projekty własne,
wnioski o dotację:**

Ewa Baran

koordynator projektów,
specjalista ds. finansów i grantów

Joanna Czudec

kierownik programowy

Małgorzata Gmiter

koordynator projektów,
specjalista ds. projektów edukacyjnych

Karol Janoś

koordynator projektów

Aneta Jędrzejczak

koordynator projektów, specjalista
ds. komunikacji wewnętrznej oraz HR

Tomasz Markiewicz

koordynator projektów,
specjalista ds. projektów historycznych

Magdalena Przedmojska

koordynator projektów, specjalista
ds. nowych mediów i komunikacji zewnętrznej

Administracja:

Anna Łaniecka

główna księgową

Janusz Rolecki

administrator komputerowego
systemu informacyjnego

Tadeusz Stolarski

pracownik administracji

Biuro w Berlinie:

Christiane Brandau

kierownik biura FWPN w Berlinie

Centrum Konferencyjne Zielna:

Marcin Szota

zarządzający Centrum Konferencyjnym

Agnieszka Czuj

specjalista ds. organizacji konferencji

Katarzyna Opalińska

specjalista ds. organizacji konferencji

Magdalena Pawińska

specjalista ds. organizacji konferencji

Aktualny wykaz pracowników
Biura FWPN wraz z numerami
telefonów i adresami e-mail
jest dostępny na stronie:
www.fwpn.org.pl

Centrum Konferencyjne Zielna

Centrum Konferencyjne Zielna

to pięć sal konferencyjnych o powierzchni od 20 do 250 m² oraz pięć sal szkoleniowych o powierzchni od 16 do 50 m².

Każda z sal konferencyjnych zależnie od potrzeb może być dowolnie zaaranżowana jako sala szkoleniowa, sala seminaryjna czy warsztatowa. Wszystkie wyposażone są w nagłośnienie, system tłumaczenia symultanicznego, system dyskusyjny, system prezentacji obrazu, dostęp do sieci internetowej dla uczestników spotkania oraz inny sprzęt i urządzenia ułatwiające efektywne prowadzenie konferencji, szkoleń, seminariów i innych spotkań. Wszystkie sale są klimatyzowane i widne z możliwością zaciemnienia.

Dziewięć lat działania Centrum Konferencyjne Zielna to ponad 5 500 spotkań i ponad 250 000 ich uczestników. Od 2013 roku otworzyliśmy również sale szkoleniowe. Wszystkie sale są widne, klimatyzowane, wyposażone w projektor i flipchart.

Oferujemy:

- najlepszą lokalizację – ścisłe centrum Warszawy – skrzyżowanie Marszałkowskiej i Świętokrzyskiej, bezpośrednio przy skrzyżowaniu I i II linii metra przy stacji Świętokrzyska,
- wysoki standard wykończenia (klasa a2),
- dostępność dla niepełnosprawnych.

Zapewniamy niską cenę, fachową obsługę, wysoki standard, catering, pomoc w organizacji państwa przedsięwzięcia.

Właścicielem Centrum Zielna
jest Fundacja Współpracy
Polsko-Niemieckiej.

Więcej informacji:
www.centrumzielna.pl

Kontakt:
Centrum Zielna
ul. Zielna 37, 00-108 Warszawa
e-mail: agnieszka@centrumzielna.pl
tel. (+48) 22 338 62 70

Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej **Sprawozdanie z działalności za rok 2014**

Opracowanie informatyczne:

Janusz Rolecki

Redakcja:

Tomasz Markiewicz

Współpraca redakcyjna:

Heinz Rosenau

Tłumaczenie:

Bernhard Hartmann

Elżbieta Michałowska

Fotografie:

Archiwum FWPN

Opracowanie graficzne i skład:

Babaloo s.c., kinga@babaloostudio.pl

Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej

ul. Zielna 37

00-108 Warszawa

fwpn@fwpn.org.pl

www.fwpn.org.pl

www.sdpz.org

www.centrumzielna.pl